

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLAGĂRA

39

OGLINDA
MARILOR ÎNFĂPTUIRI

HARAP-ALB
- vedetă în cartierul Chibrit

SETEA LUMII

Anul XIII nr. 39 (487) — 26 septembrie 1964

**EXPOZIȚIA
REALIZĂRILOR
ECONOMIEI
NAȚIONALE
A R. P. R.**

LA UN ÎNALT NIVEL TEHNIC

Floarea cu cinci petale amplasată în centrul geometric al pavilionului principal din Expoziția realizărilor economiei naționale a R. P. Romine — un rotor de turbină Kaplan de 11,5 MW produs la Reșița — e poate cel mai încărcat de semnificații dintre exponatele prezentate. O privești și gândul te poartă spre siderurgiștii care, în dogoarea furnalelor și a cuptoarelor siemens-martin, au smuls din minereu metalul pur; spre iscusiții făurari ai acestui uriaș giuvaer de oțel; spre hidrocentralele de pe Bistrița, răsfrinte în salbă pe coama împădurită a muntelui, în interiorul cărora pulsează aceste inimi puternice, dătătoare de energie. Împreună cu alte sute de exponate etalate în jurul ei, această importantă realizare a metalurgiștilor reșițeni vorbește despre succesele industriei noastre grele din ultimii douăzeci de ani, a cărei dezvoltare impetuoasă, ca urmare a înlăptuirii vastei opere de industrializare socialistă a țării, inițiată și condusă de partid, a făcut posibilă existența unei siderurgii puternice și a unei industrii constructoare de mașini cu un potențial productiv ce nu-și află în trecut nici un termen de comparație. Aici, la parterul pavilionului central, sînt expuse dovezi incontestabile ale acestor succese.

Iată strungul Carusel de 2.500 mm produs de Fabrica de mașini-unelte și agregate din București. E o construcție originală, la realizarea căreia s-a ținut seamă de ultimele cuceriri ale tehnicii contemporane. Are toate comenzile automatizate. El poate prelucra piese de mari dimensiuni cu o precizie de ordinul sutimilor de milimetru, fiind în același timp ușor de mînuit și prezentînd o mare siguranță în exploatare. Alături pot fi văzute și alte tipuri de mașini-unelte, produse ale industriei noastre constructoare de mașini: strungul paralel SN 400 și SN 800, strungul revolver SRV 40 cu comandă program, toate purtînd marca Uzinei de strunguri din Arad; mașinile de rabotat și mașinile de

oglinda marilor înlăptuiri

găurit G 40, G 25, G 16 produse la „Înlăptirea”-Oradea, freza universală FU 320, mașinile de rectificat de diverse tipuri și multe altele.

Dar nu numai prin prezența mașinilor-unelte destinate metalurgiei prelucrătoare este ilustrat în expoziție avîntul industriei noastre constructoare de mașini. Aproape că nu există sector economic în care mașinile de tot felul, produse de întreprinderile Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, să nu ocupe un loc important. Gama acestora e foarte diversă. Începînd cu mache-

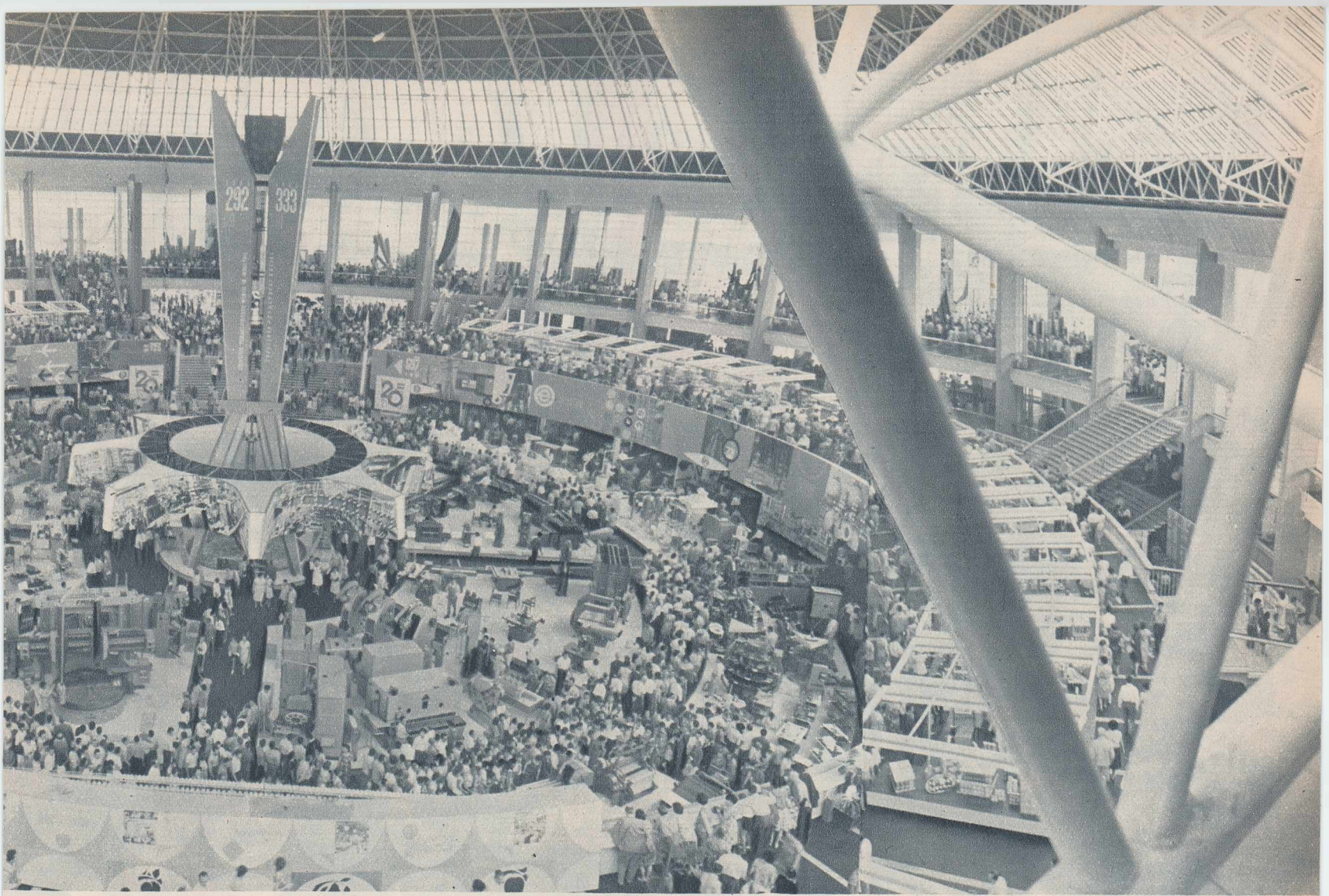
tele unor coloși industriali (cuptoare siemens-martin de tipul celor instalate la Hunedoara, laminoare ca cel de la Roman și Hunedoara, șantiere navale pentru nave de 10.000 tdw — ca cel ce se va construi în curînd la Galați), vizitatorul face cunoștință cu cele mai diverse creații ale tehnicii construcțiilor de mașini și aparate, de la uriașii industriei pînă la delicatele produse ale industriei optice romîne (microscopice, aparate de proiecție cinematografică, aparate de mărit pentru laboratoare fotografice etc.) precum și cu complexa aparatură ce poartă

COPERTA NOASTRĂ

Expoziția realizărilor economiei naționale. La toate standurile vizitatorii primesc lămuriri calificcate din partea ghizilor.

Fotografia de
Ion PETCU

Arca întreprinderii „Automatica” binecunoscută atât în țară cât și peste hotare, mintind această din urmă întreprindere nem să menționăm că ea își etalează progresele în multe din standurile expoziției. Aspectul e explicabil dacă ținem seamă de faptul că ea joacă automatizarea în tehnica modernă. Aparatura electronică produsă la „Automatica”, cu care sînt echipate o serie de mașini și instalații industriale, se bucură de un viu interes din partea vizitatorilor. Printre acestea se numără termocuplele TJ 02/01, TTJ 02/02, elementele de automatizare de diverse tipuri etc. Mașinile destinate industriei textile (mașini de filat și de cardat bumbacul, ringuri, mașini de țesut pentru fibre sintetice) precum și cele frigorifice destinate industriei alimentare se bucură de asemenea de aprecieri vorabile din partea specialiștilor și a publicului larg. Nu putem să nu amintim și cele puternice instalații de forță produse la Uzinele de mașini din Reșița, uzinele „23 August”-București, uzinele „Tractorul” din Brașov etc., printre care un loc de frunte îl ocupă motorul diesel de 300 CP pentru locomotivele diesel-electrice românești, motoarele stabile pentru ferite întrebuințări în industrie și agricultură, motoarele destinate echipării autoamioanelor și tractoarelor etc. Toate acestea sînt realizări importante ale industriei noastre constructoare de mașini. Diversitatea exponatelor prezentate în standurile de pe parterul pavilionului central, cît și în interior, arată amploarea dezvoltării acestor ramuri industriale și nivelul calitativ înalt al produselor, fapt ce justifică prețuirea de care se bucură, atât în țară cît și peste hotare, mașinile pe corpul cărora rălucește inscripția „Fabricat în R. P. Română”.

N. RĂDULESCU
 Fotografil de S. STEINER

La parterul pavilionului central, unde sînt etalate numeroase exponate care vorbesc despre realizările din ultimii 20 de ani ale industriei noastre constructoare de mașini, vizitatorii, în număr din zi în zi mai mare, cercetează cu interes și mîndrie aceste creații perfecționate ale tehnicii românești.

Strungul Carusel de 2.500 mm realizat la Fabrica de mașini-unelte și agregate din București, impresionează nu numai prin dimensiuni, ci și prin promptitudinea cu care se supune comenzilor în întregime automatizate.

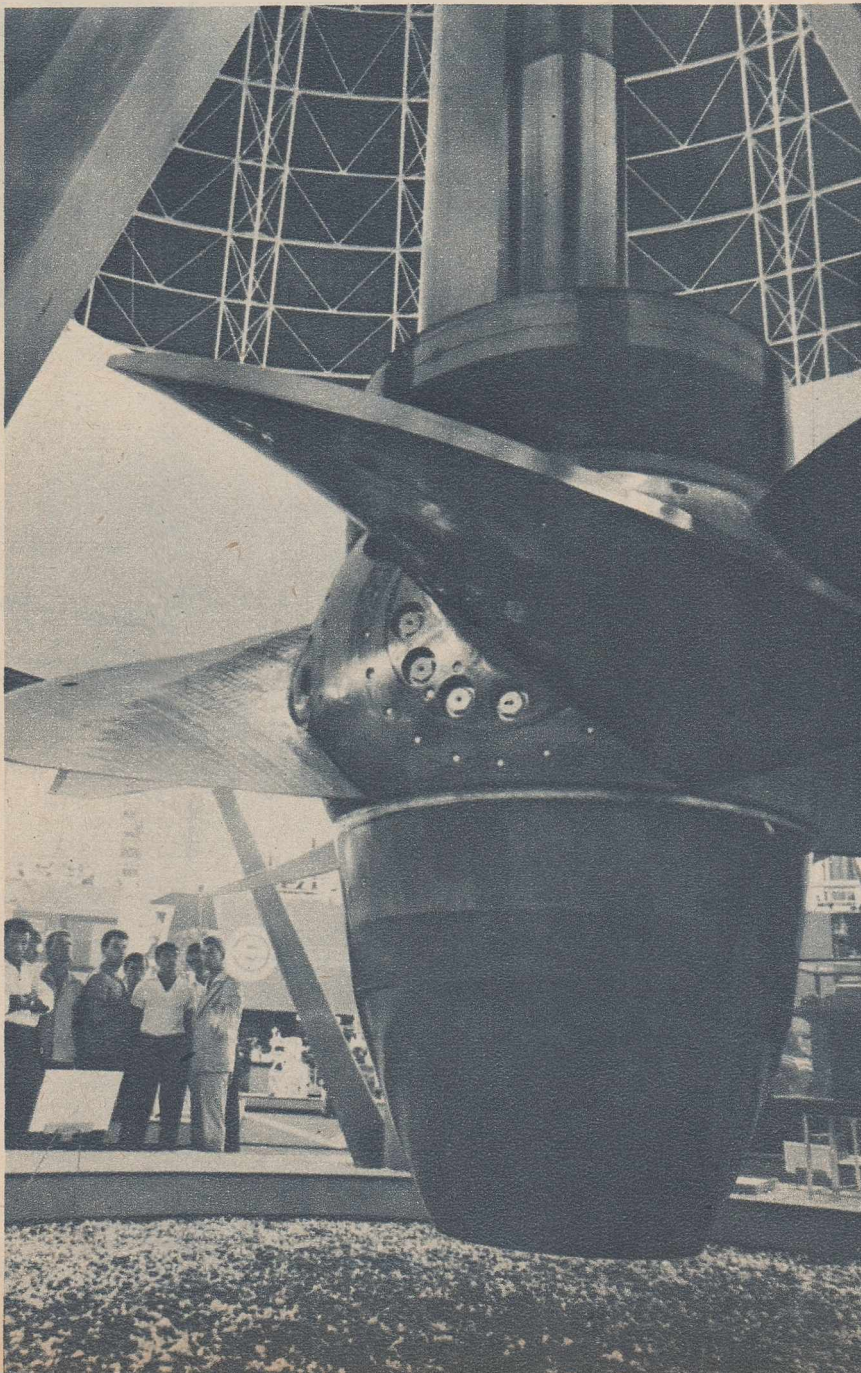

○ mare de oameni inundă în fiecare zi pavilionul central unde pot fi văzute multe din realizările industriei constructoare de mașini.

Rulmenții produși la uzinele din Birlad și Brașov, într-o mare diversitate de tipuri și dimensiuni, impresionează prin precizia cu care au fost executați, putând fi asemuți cu niște delicate bijuterii de oțel.

Floarea de oțel inoxidabil cu cinci petale — un rotor de turbină Kaplan de 11,5 MW, cu palete reglabile — produs al Uzinei de mașini din Reșița.

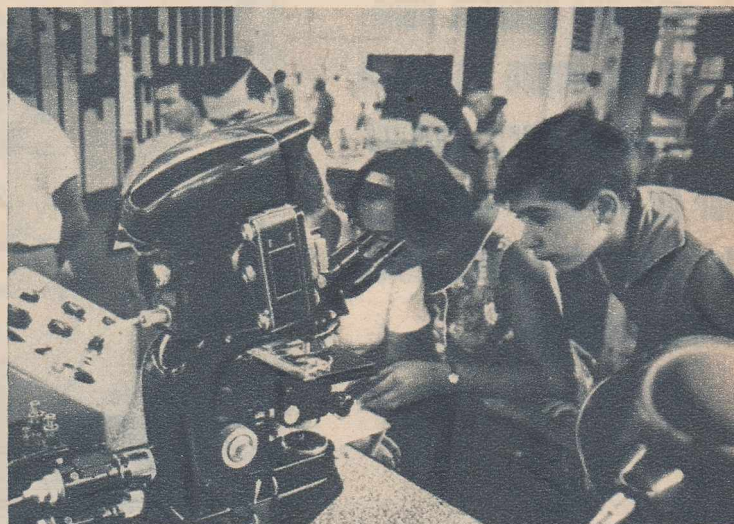

1944
1964
20

Expuse în aer liber, motoarele de diverse mărimi precum și motocompressoarele, compresoarele și alte instalații industriale grupează în jurul lor pe specialiști din cele mai diverse domenii.

Standul produselor realizate de I.O.R. unde vizitatorii își pot face o idee despre extrema precizie cu care sînt executate aparatele optice de laborator.

Ion Georgescu, în vîrstă de 81 de ani, a fost în tinerețe tehnician constructor de mașini textile. Dar după propria sa caracterizare, mașinile pe care le-a construit el cîndva erau departe de a semăna, cîtuși de puțin, cu aceste moderne războaie de țesut realizate la întreprinderea „Unirea” din Cluj.

La nivelul actual al tehnicii, satisfacerea deplină a cerințelor de apă pentru economie și confort personal reclamă un consum de 3 pînă la 6 tone apă pe zi de fiecare om. Apa dulce tinde să devină o „materie primă” rară... De pe acum, o problemă aparent banală și pe deplin rezolvată, dă mult de lucru oamenilor de știință și tehnicienilor: cum să potolim setea lumii moderne?

Principalul atribut al Pămîntului este... apa. La drept vorbind, dacă am lua în considerare întinderile ocupate de ape, planeta noastră ar trebui să se numească „Ocean”, întrucît apele îi acoperă 7/10 din suprafața totală. În imensitatea mărilor, de o bogăție și diversitate uimitoare, uscatul nu constituie decît un arhipelag, iar continentele — insule masive cu malurile dăltuite de valuri.

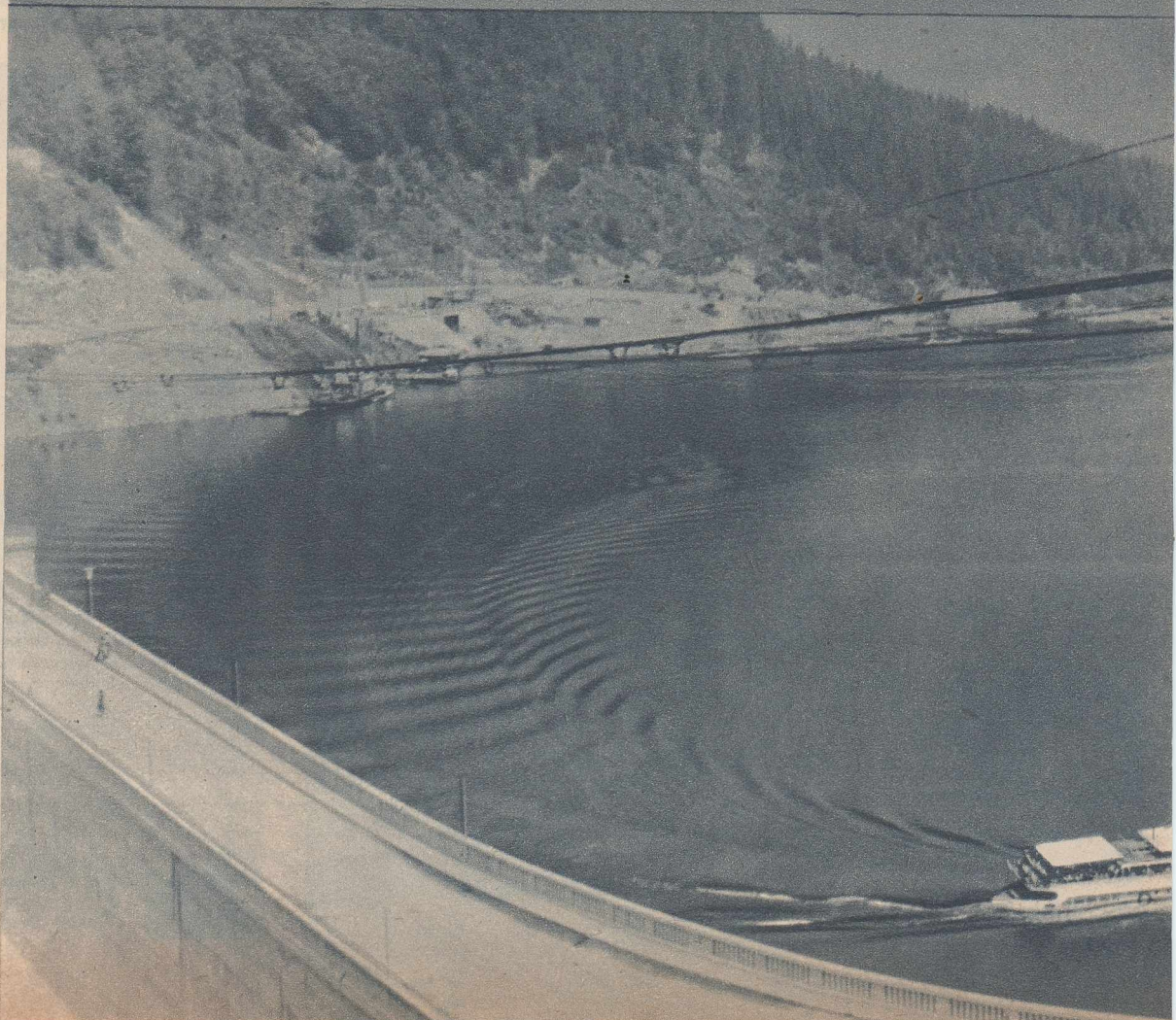
Dar împărăția apelor nu se limitează numai la cei 361.000.000 km p ai Oceanului Planetar. Prezența apei, sub formă lichidă, solidă sau gazoasă, se face simțită peste tot unde pulsează sau se naște viața. Sub nisipurile fierbinți ale Saharei, la 1.700 m adîncime; în calotele glaciare de la polii planetei; în „arterele vieții” — canalele de irigație din Asia centrală. Fiecare plantă sau animal, de la cele microscopice pînă la cele gigantice, are nevoie de apă în orice moment al vieții. Dacă vrem să ne imaginăm cum ar arăta planeta noastră fără apă, este suficient să ne gîndim la peisajul dezolant al Lunii...

Un barometru al civilizației

Din cele mai vechi timpuri, omul a simțit nevoia stringerii, dirijării, conservării și chiar a domesticirii forțelor apei. Într-un anumit sens, se poate spune că modalitățile de captare și

SETEA LU

Acest arbore în flăcări este de fapt... fluviul Colorado văzut din avion. La frontiera Californiei cu Mexicul, datorită scăderii nivelului apei, vaste întinderi de nisip umed au rămas descoperite, strălucind în soare. Fotografia ilustrează, halucinant, străvechea luptă a omului cu seceta, lupta — din care omul nu iese totdeauna învingător — pentru apa dătătoare de viață.

folosire a apei constituie jaloane ale civilizației.

Să intrăm într-un muzeu de antichități. De la bun început vom rămâne impresionați de diversitatea vaselor, amforelor, cupelor, care chiar dacă au servit și la transportul și păstrarea altor lichide, inițial au fost inventate pentru a transporta și păstra „apa cea de toate zilele“.

Civilizația egipteană n-ar fi înflorit cu milenii în urmă dacă Nilul nu și-ar fi revărsat an de an, cu dărnicie, apele. Grădinile suspendate ale Semiramidei nu ar fi uimit lumea antică dacă babilonienii, mari specialiști în hidrotehnică, nu ar fi urcat până la aceste grădini-terase, cu ajutorul mașinilor hidraulice, apa din Eufrat.

Știința transportării apei prin conducte s-a transmis de la babilonieni la fenicieni, iar de la aceștia la greci și la romani. Cu câtă admirație privim și azi rămășițele celor 11 apeducte din jurul Romei, care acum 2000 de ani aduceau 13.000 m³ apă pe secundă de la distanțe variind între 18 și 87 km. Și aceasta pe vremea când legile hidraulicii nu erau cunoscute! Ingenioasele construcții au fost folosite secole la rând.

Una din cheile prosperității civilizațiilor antice consta în faptul că ele știau să strângă și să distribuie apa, să construiască sisteme complexe de diguri, canale, jgheaburi și cisterne, și astfel să asigure aprovizionarea cu apă chiar și în regiunile secetoase.

Desigur, de-a lungul veacurilor și în diferite societăți, problema s-a pus și s-a rezolvat în mod diferit. (S-ar putea da și unele amănunte „pitorești“; de pildă, sub Ludovic al XIII-lea, la Paris pe cap de locuitor revenea un litru de apă și... un litru și jumătate de vin!) Dar — fapt paradoxal — tocmai în secolul nostru, secolul descătușării marilor energii, secolul energiei atomice și al călătoriilor interplanetare, problema apei, aparent banală, devine cel mai greu de rezolvat. De ce? Fiindcă în lumea contemporană a căpătat noi dimensiuni.

Aruncând o privire asupra dinamicii populației globului, constatăm că din timpurile străvechi până în secolul al XIX-lea abia a atins cifra de un miliard, pentru ca apoi, într-un singur secol, să se tripleze. Până în anul 2000 — adică în mai puțin de 40 de ani — se prevede că populația va spori la circa șase miliarde, datorită dezvoltării civilizației, care la rândul ei determină prelungirea duratei medii a vieții umane.

Aceste cifre nu trebuie să ne îngrijoreze. S-a calculat că resursele naturale ale globului, judicios folosite, pot asigura un trai îndestulat la 25-30 de mi-

La Bicaz, apele îmblânzite își urmează drumul prin turbinele hidrocentralei.

liarde de oameni și chiar mai mulți. Pe plan energetic nu ne amenință nici un pericol. Secolul nostru este, se știe, secolul marilor energii. Dar în ceea ce privește hrana? Fără a ne mai opri asupra progreselor rapide ale agrotehnicii, vom aminti doar că, încă de pe acum, se întrezărește posibilitatea folosirii în alimentație a inepuizabilelor rezerve de plancton ascunse în adâncurile Oceanului Planetar.

Dar omul nu poate mări cantitatea de apă care formează oceane și mări, fluviu și ghețuri polare sau care circulă neîntrerupt în atmosferă, pe suprafața Pământului sau în pinzele subterane.

Industria — un Setilă al veacului nostru

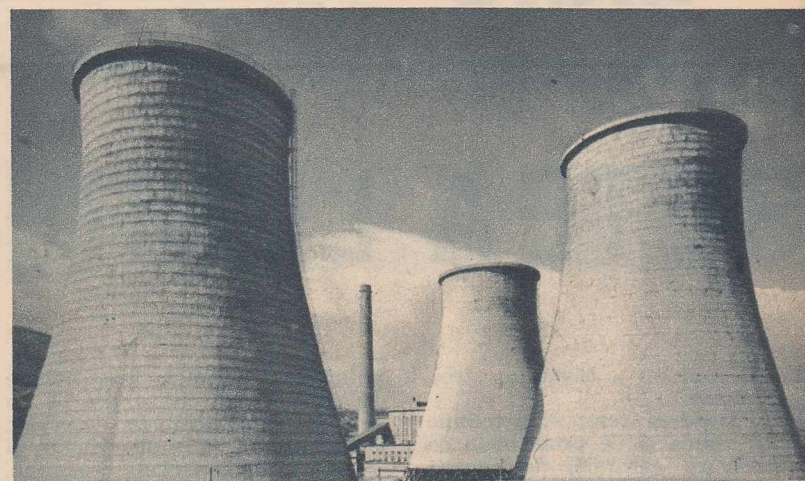
La nivelul actual al tehnicii satisfacerea deplină a cerințelor

a fi și mai pretențios: fiecare tonă reclamă un tribut de 1.200 m³ apă. Nu mai vorbim de cauciucul sintetic, care pretinde 2.250 m³ apă pe tonă.

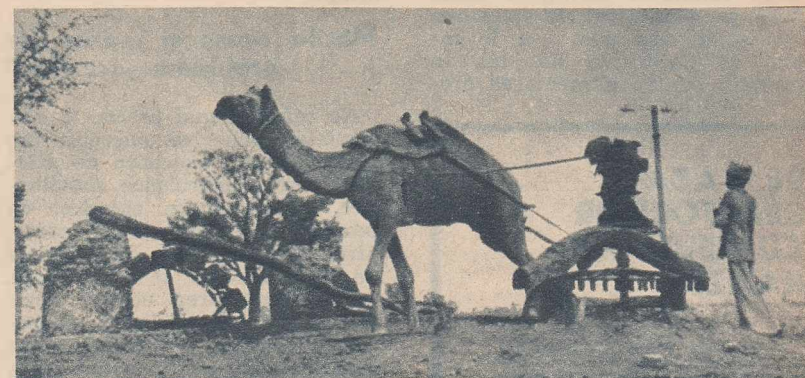
Nici industria alimentară nu se lasă mai prejos. Într-un abator se consumă 500 litri apă pe cap de animal tăiat. Chiar și pentru tratarea unei tone de produse lactate sînt necesari 10-30 m³ apă, iar pentru o tonă de zahăr 100 m³ c.

Apa folosită într-o uzină, de pildă, nu se pierde în totalitatea ei; în general însă, ea iese atît de murdară din procesul de producție, încît în foarte puține cazuri se poate refolosi, mai ales pentru băut.

Nu trebuie scăpată din vedere nici neuniformitatea repartiției apei pe suprafața Pământului, ca și insuficiența posibilităților teh-

Devine din ce în ce mai greu de stins setea lumii moderne, cu economia ei în furtunoasă dezvoltare. Castelele de apă ale uzinelor sugerează cupe uriașe din care bea acest Setilă al veacului XX: industria.

Apa ogoarelor indiene.

de apă pentru economie și confort personal ar reclama un consum anual între 1.000 și 2.000 de metri cubi de apă pe cap de locuitor, ceea ce înseamnă... 3 până la 6 tone de apă pe zi de fiecare om. Cifra enormă? Nu, și iată de ce.

Vizitînd, de pildă, o uzină siderurgică modernă, s-ar părea că aici apa nu joacă un rol prea important. Și totuși, pentru producerea a 300 tone de oțel sînt necesare 1.000 tone de minereu de fier, 350 tone de cocs și... 45.000 tone de apă.

Industria siderurgică nu este singura care își „spală“ fiecare tonă de produs în cite 150-200 m³ de apă. Pentru ca o tonă de hîrtie să vadă lumina zilei, trebuie să se folosească 200-500 m³ de apă. Pentru a finisa o tonă de produse textile artificiale avem nevoie de 500-800 m³ c. Alumiuniul se dovedește

nice și economice actuale de a o transporta din ținuturile fertile în cele aride.

De 375 de ani — nici un strop

Pentru a potoli „setea“ lumii, de ce rezerve dispune globul?

Din totalul volumului de apă, 98% sînt ape sărate, cu 35 grame săruri la litru și, ca atare, inutilizabile pentru băut, industrie și agricultură. Restul de 2%, deși format din ape dulci, folosibile, este inegal repartizat. Unele regiuni dispun de rezerve mai mult decît suficiente (de pildă Canada, pe teritoriul căreia se găsește a șasea parte a cantității de apă dulce din lume), în timp ce altele duc o lipsă cumplită. De exemplu în deșertul Atacama (America de Sud), de

I. ZĂVOIANU

(Continuare în pag. 8)

Un pahar cu apă de mare

„Bătălia desalinizării” se desfășoară pe un front larg

Nu de mult, experți din 60 de țări, întruniți la Paris sub auspiciile U.N.E.S.C.O., au discutat posibilitățile de a se satisface cererea mereu crescândă de apă în toate țările lumii.

Pentru a lupta împotriva lipsei de apă U.N.E.S.C.O. și-a propus să inițieze, începând cu anul 1965, Deceniul hidrologic internațional, menit să stimuleze studiile pentru găsirea unor soluții și pentru cercetarea proiectelor existente. Toate proiectele vor fi analizate: modalitatea de repunere în circuit a apelor o dată utilizate, exploatarea rețelilor subterane, captarea unei părți din apa fluviilor în-

te de vărsarea fără folos în mare, depozitarea în rezervoare subpământene etc.

Se va cerceta de asemenea posibilitatea producerii ploii artificiale, crearea unor mări interioare pentru modificarea climei, exploatarea apei din teritoriile veșnic înghețate (considerându-se că 80 la sută din rezervele de apă dulce ale lumii se găsesc în ghețurile Antarcticii), străpungerea lanțurilor muntoase pentru a permite trecerea vânturilor umede ș.a.m.d.

În ultimă instanță însă, toate aceste proiecte nu pot fi îndeplinite decât într-un viitor destul de îndepărtat. De aceea, în prezent, obținerea apei potabile din mare ar fi cea mai bună soluție pentru satisfacerea nevoilor actuale.

Dar cum se poate realiza apă potabilă din „saramură” mărilor și oceanelor?

Energia atomică și apa de băut

Există de pe acum metode eficiente aplicate în Statele Unite, Algeria, Kuweit, Israel. Rezultatele cele mai interesante s-au obținut în Statele Unite unde pe lângă regiuni bogat irigate există vaste ținuturi aproape pustii în care problema apei a căpătat o importanță capitală. Congresul Statelor Unite a creat încă din 1952 un Serviciu al apei sărate (Office of Saline Water) însărcinat să elaboreze metode economice de demineralizare a apei sărate. În acest scop au fost construite cinci uzine experimentale în care se folosesc cinci metode diferite de desalinizare alese dintre cele 32 de sisteme propuse comisiei speciale de triere.

Energia atomică este che-

mată să-și aducă și ea contribuția la rezolvarea problemei. Pe această linie, Laboratorul Național din Oak Ridge (Tennessee) a pus la punct proiectul unei centrale atomice gigantice capabile să livreze mari cantități de apă dulce la un preț derizoriu. Un proiect de producere a apei potabile pe bază de energie atomică este de asemenea în curs de studiere în Australia.

O altă metodă în studiu e congelarea. Principiul este simplu: apa sărată transformată în gheață își „pierde” o parte din săruri. Faptul a fost remarcat încă de mult de exploratorii polari: banchizele conțin întotdeauna o cantitate mai mică de săruri decât apa în care plutesc. În practică se pot utiliza cele mai variate sisteme. Unul dintre acestea se bazează pe evaporarea instantanee a apei (răcite

SETEA LUMII

375 de ani nu a căzut un strop de ploaie.

În folosirea rezervelor trebuie ținut seama și de problemele de conservare naturală, de necesitatea de a evita secarea pânzelor subterane, a izvoarelor sau chiar a râurilor.

În fine, un alt aspect. Creșterea rapidă a cerințelor poate duce, pe plan local, la epuizarea resurselor, așa cum s-a întâmplat în California de sud. În prezent, pentru alimentarea ora-

șului Los Angeles, apa trebuie să călătorească câteva zile pe un apeduct care străbate deșerturi, munți și văi, cale de 400 km și care aduce pe țărmul oceanului, de la fluviul Colorado, 56.000 m³ apă pe zi.

Însă problema cea mai spinoasă o ridică marile aglomerări urbane.

Marile orașe și marile lor probleme „acvatice”

Ne referim, mai precis, la elementele nocive și microbii din apele „uzate”, evacuate de diferitele uzine siderurgice, metalurgice, prelucrătoare chimice, de fabricile de lapte, de zahăr, hârtie sau la apele din rețeaua de canalizare a marilor orașe.

Prin deversarea acestor reziduuri, fără o suficientă purificare prealabilă, pătrund în apele curate fie săruri de metale grele, elemente radioactive, detergenți sintetici care omoară peștii, fie virusuri periculoase pentru sănătatea oamenilor.

Pe zi ce trece crește afluxul de deșeuri ale industriei și colectivităților umane. Un singur exemplu: în fiecare centimetru cub de apă de la abatoare se află cîte 500 milioane de microbi, dintre care mulți patogeni. Noi griji și preocupări pentru căminul nostru civilizat...

Pentru a ne da seama și mai bine de pericolul contaminării, să ne închipuim că „însămănăm” (de pildă prin iradiere) toate moleculele de apă dintr-un pahar și că apoi vărsăm conținutul în ocean. După un timp relativ scurt, orice pahar umplut din nou cu apă de ocean, din oricare parte a lumii, va conține o sută dintre moleculele marcate inițial!

Soluții, soluții...

Ce e de făcut?

Se impune în primul rînd cunoașterea temeinică a apelor de suprafață și subterane de care dispune globul și gospodărirea lor într-un mod cât mai rațional și mai economic. În adevăr, practica a dovedit că, chiar și în Sahara se ascund rezerve importante de ape subterane. Prin forare, va putea ieși la lumina zilei, de la adîncimi de 1.500-2.000 m, apa indispensabilă pentru punerea în valoare agricolă și industrială a unor deșerturi

care timp de milenii nu au cunoscut decât arșița soarelui.

Unul din exemplele cele mai pregnante de folosire rațională a apei îl constituie, în U.R.S.S., abaterea râului Amu-Daria și strămutarea a 100 milioane m³ de nisip pentru a se crea cei 800 km ai canalului Kara-Kum, „artera vieții”.

În fine, creșterea numărului de baraje în scopuri hidroenergetice și pentru irigații va permite reținerea apei în timpul anului, fără a mai vorbi de aspectul energetic.

Nu sînt lipsite de interes nici proiectele de luptă contra evaporării fie prin acoperirea rezervoarelor cu diverse pelicule artificiale, fie prin transportul apei în conducte închise.

Dar în regiunile în care nici aceste procedee nu vor acoperi necesitățile, nu rămîne altceva de făcut decît desalinizarea. Iată dar cum știința și tehnica actuală pun la îndemina omenirii suficiente mijloace pentru a asigura, o dată cu „pîinea” pentru miliarde de oameni, și apa cea de toate zilele, fără de care nu ar fi de conceput însăși existența și dezvoltarea civilizației umane.

I. ZĂVOIANU
cercetător științific

— Institutul de geologie-geografie al Academiei R. P. Romîne

PE BAZA REACTORILOR CU NEUTRONI RAPIZI

Oamenii de știință și specialiștii sovietici au propus să se soluționeze problema aprovizionării insulei Mangîșlak (Kazahstanul de vest) prin construirea unor instalații mari pentru desalinizarea apei din Marea Caspică. Instalațiile vor primi energia electrică și calorică de la uzine atomoelectrice mari. În acest scop au fost construite desalinizatoare experimentale după câteva scheme. Funcționează de pe acum cu succes o instalație mare experimental-industrială, pe baza metodei distilării, care furnizează circa 5.000 metri cubi de apă în 24 ore. Dincolo de Marea Caspică se va construi primul mare reactor atomic experimental-industrial cu putere de circa 1 milion de kW, care va funcționa pe baza neutronilor rapizi. În funcție de sarcina ce-i va fi fixată, reactorul va putea furniza energie calorică unei uzine electrice cu o putere de 350.000 kW sau unei uzine electrice mai mici care va avea însă și o instalație de desalinizare. Un astfel de sistem permite obținerea a 100.000 de metri cubi de apă în 24 de ore și chiar mai mult. În acest fel, reactorul pe bază de neutroni rapizi are trei scopuri: producția de combustibil nuclear, producția de energie electrică și producția de apă desalinizată. După părerea oamenilor de știință, apa obținută cu ajutorul unor instalații ce vor funcționa pe bază unui reactor cu neutroni rapizi va fi de două, trei ori mai ieftină decît aprovizionarea cu apă cu ajutorul unor conducte pe distanțe mari.

(după „Pravda”)

„Procedeele de desalinizare a apei de mare au în fața lor un viitor sigur” — afirmă specialiștii. În fotografie: uzina de la San Diego (S.U.A.), pe malul Pacificului.

Al. Balaci
„STUDII ITALIENE“

Cel de-al treilea volum de „Studii italiene“ continuă vechi și rodnice preocupări de istorie literară și erudite critice ale profesorului Alexandru Balaci. Binecunoscut italianist, el desfășoară și în acest volum metoda favorită de investigare a vastului material literar pe care i-l oferă scriitorii italieni ai Renașterii, epocii moderne și contemporane, pictind cu o impresionantă limpiditate și siguranță portretele unor proeminenți creatori ca Ugo Foscolo, Giovanni Pascoli, Ungaretti etc.

Interesat și de laturile teoretice ale cercetării patrimoniului literarului peninsulei italiice, autorul nu se oprește doar la nuanțe, la aspecte ideologico-artistice particulare, ci ridică dezbateră la nivelul considerațiilor de ansamblu, cum se întâmplă în studiile „Marx și Engels despre literatura italiană“, „Orientarea prozei contemporane italiene“, dar mai ales în remarcabila interpretare intitulată „Caracteristicile modernității poeziei lui Giovanni Pascoli“. Aici, în paginile vibrante ale studiului despre Pascoli, am întâlnit observații de mare pătrundere despre sensibilitatea clasică și romantică, disocieri suplă și de reală noutate între „romantismul multiform, bazat pe realitate, pe tumult, pe viață însăși“ și reacția neoclasică. De fapt, cum observă chiar autorul, nu e atât vorba de un antagonism, cât de o simbioză, de un dualism al stărilor lirice, o alternanță a dispoziției lăuntrice, dar și o stare de spirit fluctuantă. O formulare sintetică cum este cea care urmează definește destul de exact capacitatea lui Al. Balaci de a cristaliza într-o frază suma observațiilor sale, cu sobrietate și echilibru: „Romantismul italian nu a fost un distrugător al vechilor estetici literare, putând lua aspectele neoclasicismului, formulă desigur mai eficace pentru definirea și caracterizarea acestui romantism care nu neagă, specific italian“.

Bogate referințe la literatura lui Carducci și Leopardi, la cea franceză și engleză a epocii (André Chenier, Lamartine, Vigny, Keats Coleridge etc.) interferează textul. Ne găsim pe terenul unor probleme familiare istoricului și criticului Al. Balaci, ceea ce învederează și expresia stilistică colorată cu măsură, elegantă în simplitate, consecvent accesibilă.

Volumul de care ne ocupăm mai cuprinde și alte studii de specialitate, cum ar fi sulta de profiluri despre scriitorii din Risorgimento. Am reținut, la acest capitol, datele de ordin inedit produse probabil după asidue și laborioase sondaje privitoare la legăturile dintre Bălcescu și Mazzini. Interesante și instructive comentariile pe marginea recentelor scrieri ale lui Moravia, Pasolini, Cassola, Pavese etc. Medalionul consacrat lui Ungaretti pare mai de grabă o schiță, o schemă de articol, totuși suficient pentru a crăiona în linii succinate esența contribuției poetice a acestui mare liric umanist.

Studiile italiene ale lui Alexandru Balaci largesc perspectiva asupra cunoașterii unei mari literaturi care ne-a dat pe Dante și pe Leopardi, pe D'Annunzio și pe Quasimodo. Ele îngăduie cititorului român să pătrundă adnc într-un peisaj artistic înfloritor și contradictoriu.

H. ZALIS

în prealabil) pentru a o transforma în gheață. Alt sistem se inspiră din funcționarea mașinilor frigorifice sau din tehnica vidului.

Schimbătorii de Ioni

O metodă promițătoare este întrebuințată la universitatea din California: aici, apa supusă la mare presiune este filtrată prin r-o membrană specială, cu un randament de o sută de ori mai mare decât cel al membranelor cunoscute până în prezent.

Cu ajutorul așa-numiților „schimbători de ioni“ se pot obține adevărate performanțe în domeniul desalinizării. Apa sărată trece prin rășini sintetice care

absorb ionii minerali, eliminând în schimb ionii de hidrogen. Se obține astfel o apă de o puritate excepțională.

Un alt procedeu foarte ingenios este electrodiializa. Aparatele sînt formate dintr-un ansamblu de compartimente paralele separate prin membrane fine. Membranele, avînd sarcini pozitive sau negative, sînt dispuse alternativ și sînt permeabile fie la anioni (negativi), fie la cationi (pozitivi). Astfel cationii și anionii sărurilor conținute în apă sînt incluși în cîte un compartiment sau altul, iar în faza finală se obține o soluție de săruri foarte diluată. Aparatele utilizate în momentul de față conțin sute de astfel de membrane și sînt prevăzute cu electrozi speciali.

La Webster (South Da-

kota, S.U.A.) o instalație de electrodiializă realizată de o societate japoneză produce zilnic 1.000 m c de apă foarte slab mineralizată (0,3 g la litru). În Africa, inginerii francezi au instalat două centre de electrodiializă la Toggourt și la Reggane, care funcționează în mod satisfăcător.

Algele la lucru

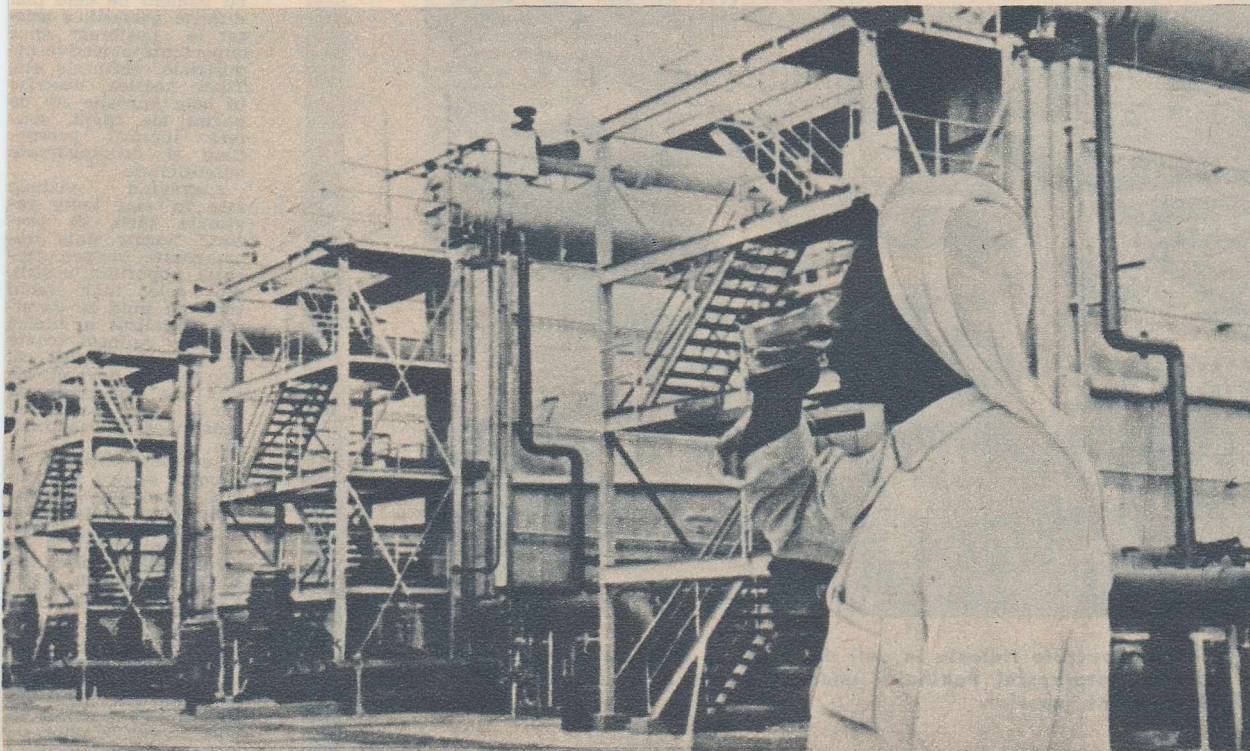
Toate aceste soluții recurg în fond la procedee fizice. Or, recent, a fost pus în discuție un nou mijloc, fizico-chimic. Soluția preconizată se bazează pe tendința moleculelor de apă de a se grupa în jurul moleculelor unor substanțe insolubile, provocînd astfel formarea de cristale

asemănătoare celor de gheață: cristale de hidrat. S-a dovedit că această curioasă proprietate de a forma un hidrat o are propanul.

Apa de mare, adusă la 10,7° C, este amestecată cu propan lichid într-un rezervor „de reacție“. Cristalele de hidrat se formează în proporție de 17 molecule de apă pentru o moleculă de propan. Apoi cele două lichide (apa și propanul), nefiind miscibile, se separă într-o cameră specială. Propanul poate fi astfel în întregime recuperat și utilizat din nou în reactor.

Se încearcă de asemenea desalinizarea apei cu ajutorul unor alge care absorb sare...

Claude MORLON
„Science et avenir“

O imagine sugestivă de la uzina de desalinizare a apei de mare din Kuwait.

APA ȘI GEOGRAFIA

Știați că...

...RECORDUL debitului de apă pe glob îl deține fluviul Amazon (America de Sud)? Pe Amazon se scurg 128.000 m c apă pe secundă, de 20 de ori mai mult decât pe Dunăre. Tot Amazonul este fluviul cu cel mai mare bazin fluvial din lume, avînd o suprafață de circa 7.050.000 km p.

...GHEȚARIÎ se pot transforma uneori, relativ repede, în lacuri? Un exemplu recent îl constituie noul lac natural format în cantonul Uri din Elveția, prin topirea ghețarului Hüfi. După un timp destul de scurt, în locul ghețarului dispărut geografil au trebuit să menționeze pe hartă... apariția lacului Hüfi.

...REGIUNILE cele mai ploioase din lume se află la Cherrapunji, în India, și în insulele Hawaii? La

Cherrapunji cad anual 12.040 mm precipitații, iar în regiunea Aialeala din insulele Hawaii — 12.000 mm.

...CEL mai lung ghețar din lume, care ar putea constitui o importantă sursă de apă, este ghețarul Jökull din Islanda? Suprafața sa este de peste 8.900 km p, iar lungimea — 142 km.

...EXISTĂ pericolul ca unele lacuri să se evapore fără urmă? De curînd lacul Sevan (R.S.S. Armeană) amenința să se evapore. Pentru a se preveni pînă la această posibilitate, suprafața lacului a fost acoperită cu un strat artificial de emulsii protectoare. Ele nu sînt dăunătoare peștilor și nici nu împiedică trecerea apelor fluviale.

...APA mărilor și a lacurilor poate fi de culori

foarte variate? Marea Roșie este cea mai celebră în această privință, prin alga Trichodesmium erythraeum, care colorează apa în roșu. Apele lacului Torei din Venetia tridentină (Italia) se colorează în ultimele luni ale anului în roșcat tot din cauza unor alge. Suprafața lacului Beppu din Japonia este compusă din două perimetre lichide diferite colorate: primul albicios, datorit unor suspensii coloidale, iar al doilea ruginiu, ca urmare a unor concrețiuni feruginoase.

...INTE-UN an cad pe glob 400.000 km c de precipitații atmosferice?

...CASCADA fierbinte Hammam Meskutîn din Algeria oferă posibilitatea ca mîncarea să fie fiartă instantaneu? Pentru a-și prepara masa, localnicii in-

truduc carnea și legumele în apele cascadei, care ating o temperatură de 90-95 de grade.

...PUTEREA hidroenergetică a tuturor fluviilor și rîurilor de pe planeta noastră este egală cu 850 milioane kilowați?

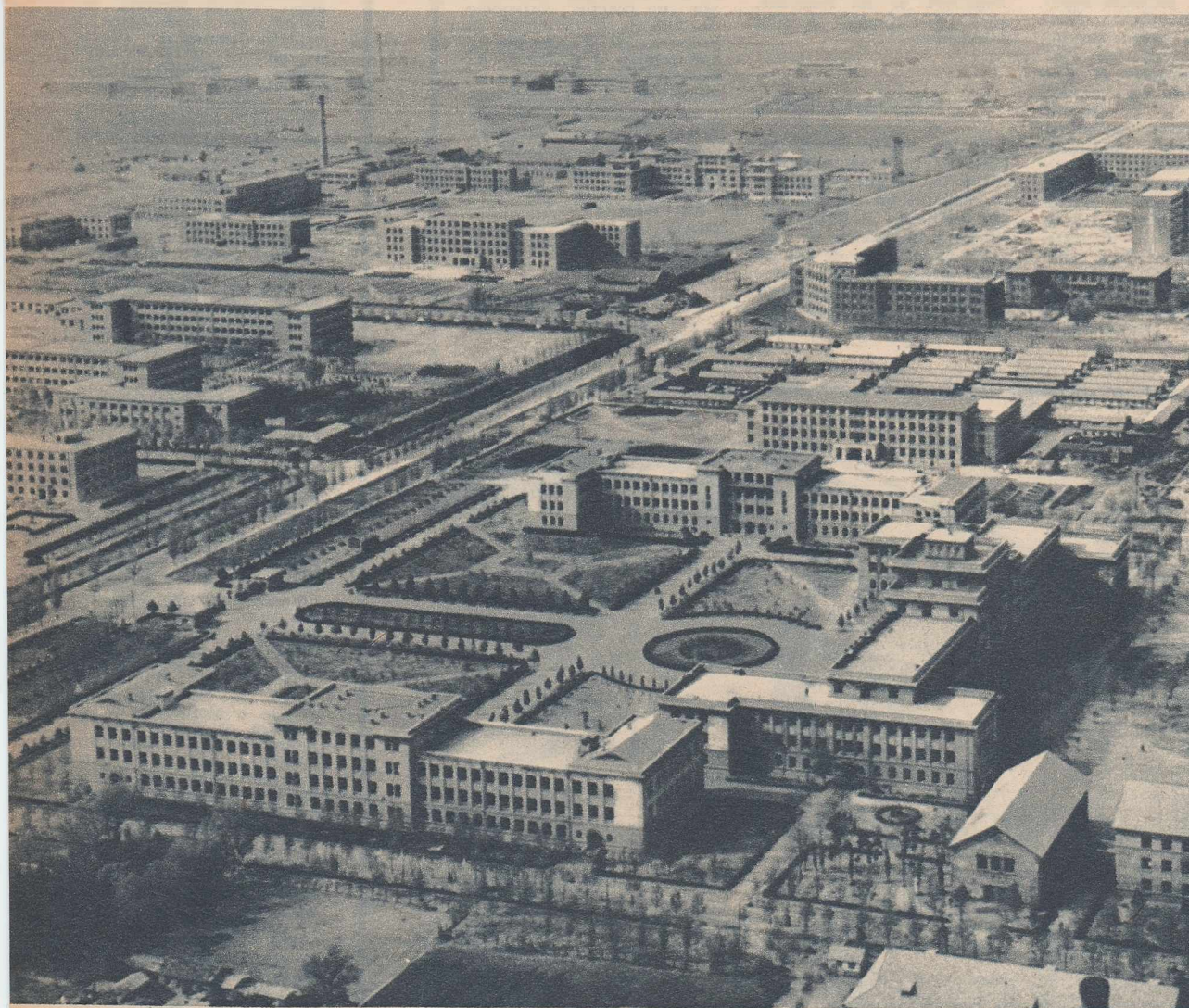
...TOPIREA masei de gheață antarctice produce creșterea nivelului oceanului cu 1,1, 1,2 mm anual?

...CEA mai înaltă cascadă din lume se află în Venezuela? Are o înălțime de aproape 1 km (mai exact, 978 m), iar numele ei este Angel.

...LACUL cel mai întins din lume este... Marea Caspică? Suprafața acestei mări închise, situată între Europa și Asia, este de 395.000 km p.

15 ani de la proclamarea R. P. Chineze

MĂRTURII GRĂITOARE

Din avion cuprinzi mai larg cu privirea construcțiile ridicate în anii din urmă în capitala R. P. Chineze. Fotografia înfățișează un nou cartier din nord-vestul Pekinului unde s-au concentrat numeroase instituții de cercetări științifice și de învățământ superior.

Cifre și fapte din R. P. Chineză

■ După 1949, Pekinul — capitala R. P. Chineze — a cunoscut importante înnoiri. În partea de est a orașului au apărut numeroase uzine, iar în nord-vest noi instituții de învățământ superior și de cercetare științifică. Piața Tian An-mân, din centrul orașului, a fost lărgită și îmbogățită cu noi edificii, printre care clădirea Palatului Adunării Populare.

■ Industria petrolieră continuă să se dezvolte, fie prin sporirea capacității sondelor vechi, fie prin construirea altora noi. Numeroase sonde au fost forate în exploatarea Karamai din Sinkian; se fac construcții la câteva schele de țigă și gaz din Sien-ciuan, regiune cunoscută prin marile rezerve de gaz metan.

■ În anii care au trecut de la proclamarea R. P. Chineze, peste 100 milioane de tineri și adulți

au fost alfabetizați în cadrul școlilor serale.

■ În urmă cu 15 ani puține districte aveau un spital. Astăzi există cel puțin câte un spital în fiecare din cele 2.000 de districte ale R. P. Chineze.

■ De la întemeierea Republicii Populare Chineze, studiourile cinematografice au realizat numeroase comedii, filme-spectacol cu opere clasice, filme muzicale, de desene animate, de popularizare a științei etc. Printre filmele care s-au bucurat de aprecierea publicului chinez, se numără „Liu San-dzie“ (operă), „Sun U-cung, regele maimuțelor învinge de trei ori strigoiul“ (operă clasică), „Scandal în palatul ciresc“ (film de desene animate), „Cinci flori de aur“ (comedie), „Înfruntând torentul“ (film de scurt metraj) etc.

■ Versurile scrise acum 1200 de ani de către marele poet al dinastiei Tang, Li Tai-pe, au făcut celebră în întreaga Chină frumusețea fluviului Sinandziang. În prezent fluviul și-a câștigat o nouă prețuire, o dată cu intrarea în funcțiune, în anul 1960, a primelor generatoare ale celei mai mari hidrocentrale din țară, cu o capacitate completă de 652.500 kW.

■ Fondată în 1912, biblioteca din Pekin conține nu numai cea mai mare colecție de cărți și ziare din China, dar și cea mai bună colecție de lucrări chinezești antice, dintre care unele provin din secolul V e.n. În ultimii ani, creșterea fondului de cărți al bibliotecii a fost deosebit de intensă — cu 400.000 de volume anual — iar suprafața ei s-a extins de câteva ori. Biblioteca posedă șapte săli de lectură. Pe lângă acestea, mai există săli pentru periodice, literatură științifică, ediții rare, microfilme și cărți de biblioteconomie. Există, de asemenea, și o sală pentru studii științifice și tehnice.

Martor ocular, și competent în același timp, al mărețelor transformări petrecute în țara noastră în ultimii ani, scriitorul și publicistul Werner Eggerath a scris la întoarcerea sa în R. D. Germană un amplu volum-reportaj despre cele văzute în România în decursul a câțiva ani. Autorul, fost ambasador al R. D. Germane la București, și-a intitulat cartea apărută nu de mult la F. A. Brockhaus Verlag din Leipzig, „În țara flăcărilor albastre“. (In Land der blauen Flammen).

Turist pasionat, admirator al pitorescului României și al realizărilor ei, Eggerath a colindat țara în lung și în lat, a stat de vorbă cu oameni de cele mai diferite profesii, a asistat la „nașterea“ unor importante obiective industriale, culturale etc. Toate acestea, descrise în cele aproape 300 de pagini ale cărții, conferă lucrării prospețime și convingătoare autenticitate.

Zugrăvind vizitele sale în mai toate regiunile țării, el prezintă bogate date documentare despre trecutul poporului nostru, din cele mai vechi timpuri, până la România socialistă a zilelor noastre. Autorul scoate în evidență faptul că, România a devenit astăzi una din țările cu ritmul de dezvoltare economică cel mai înalt din Europa.

Succesele obținute de poporul nostru pe drumul construcției socialiste sînt, după cum arată autorul, „rezultatul planificării și al conducerii competente și îndrăznețe de către Partidul Muncitoresc Român“.

Construită pe un puternic contrast între România de ieri și cea de astăzi, lucrarea lui Eggerath este presărată de capitole purtînd titluri sugestive pline de adînc semnificații: „Industria nouă în țară agrară“, „Bătrînul Galați - port tînăr“, „Sărbătorile vechi și noi ale Hunedoarei“, „Înflorire Moldova“, „Constanța — poarta lumii“.

Oamenilor, înflăcărilor constructori ai vieții noi, le sînt dedicate în volumul lui Eggerath multe pagini: „Onești — subliniază, de pildă, autorul — este un oraș tînăr și locuitorii lui sînt tot tineri, plini de optimism și de sete de viață“. Vorbînd despre industria noastră petrolieră, despre oamenii angajați în lupta pentru a da patriei cît mai mult aur negru, autorul notează: „...oriunde am mers, caracteristic era optimismul nețărnut și mîndria pentru tot ce creau“.

Cele peste 50 de fotografii, alb-negru și color, completează armonios cele relatate de autor în cartea sa, într-un stil curgător, familiar.

Răsfoind lucrarea lui Eggerath cititorul din R. D. Germană găsește în paginile ei mărturii grăitoare despre România anilor acestora, despre oameni, locuri și întâmplări, reușește să cunoască mai bine țara noastră.

N. NICOARĂ

Plante neobisnuite

de prof. dr. Ion TARNAVSCHI
directorul Grădinii botanice din București

Publicăm acest articol la rugămintea cititorului Dan Stoica, din comuna Ghirdoveni, raionul Cîmpina, reg. Ploiești.

În marea diversitate de plante care trăiesc pe pământ se găsesc unele cu o serie de întocmiri curioase care le permit să prindă, să rețină și să digere diferite animale — insecte, crustacee și chiar mici vertebrate. Ele își completează astfel substanțele necesare pentru sinteza substanței vii din corpul celulelor. Plantele carnivore trăiesc în mod obișnuit în terenuri turboase, în ape turbate, stătătoare sau lin curgătoare, medii acide, sărace în substanțe hrănitoare, în special minerale și azotoase.

Ele digeră carnea insectelor cu ajutorul unor acizi și enzime proteolitice. Acestea sînt secretate de numeroase glande cu care sînt prevăzute frunzele sau părțile de frunze transformate în capcane. O altă însușire a acestor plante: mișcările mai lente sau mai repezi pe care le execută pentru prinderea sau reținerea prăzii, sub influența excitației fizice sau chimice produse de insecta ce le atinge.

Plantele carnivore au fost cunoscute încă în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, dar de-abia cercetările ingenioase și amănunțite ale lui Charles Darwin, consemnate în lucrarea sa „Plante insectivore”, ni le-au relevat sub aspectul științific. Numeroase cercetări ulterioare au îmbunătățit atât cunoștințele noastre privind natura morfologică a variatelor modificări adaptative, în special ale frunzelor (curselor), cât și „modul lor de funcționare”, bazat pe fenomene strict fiziologice.

Din numărul destul de mare, cu o largă răspîndire pe suprafața globului pămîntesc, în țara noastră se găsesc relativ puține specii de plante carnivore: în total, 10 din cele 450 cunoscute. Trei specii de „Roua cerului” (*Drosera*) se află în tinovete (locuri mlăștinoase, turboase) din Carpații noștri, două specii de „Foaie groasă” (*Pinguicula*) se întîlnesc în etajul alpin și subalpin al Carpaților, patru specii de „Otrățel de baltă” (*Utricularia*) — în apele turbate, stătătoare sau lin curgătoare; în fine, a zecea, *Aldrovanda Vesiculosa*, crește în „coadele” lacului Snagov, în Delta Dunării și în alte câteva locuri din țară.

Multe dintre plantele carnivore din alte ținuturi sînt cultivate în serele grădinilor botanice. Între acestea amintim speciile de *Nepenthes*, *Sarracenia*, *Drosophyllum*, *Dionaea* etc.

DRAMĂ ÎNTR-UN ACT ÎN LUMEA MICILOR ZBURĂTOARE

Cea mai interesantă dintre ele, și care se aseamănă întrucîtva cu *Aldrovanda* în felul cum prinde animalele mici, este *Dionaea Muscipula* (Capcana muștelor). La această plantă frunzele modificate formează o rozetă, limbul lor fiind format din

două jumătăți sub formă de clape cu marginea prevăzută cu niște peri rigizi. Suprafața este acoperită cu peri solzoși glandulari de culoare roșietică, care fac să fie mai ușor zărită de insecte. Afară de aceasta, pe fiecare jumătate a limbului se mai află trei peri mai lungi, senzitivi.

O insectă atrasă de coloritul limbului și plimbîndu-se pe suprafața acestuia atinge, la un moment dat, unul din perii senzitivi, care transmit aproape instantaneu excitația la nervura principală, în dreptul căreia cele două jumătăți se pliază ca o balama.

Totul se petrece atât de repede, încît insecta nu scapă! Cu cît ea se zbate mai mult, cu atît clapele se strîng mai tare. Corpul zburătoarei vine în contact cu glandele digestive ale perilor solzoși și aceștia eliberează sucurile gastrice care digeră victima pînă cînd din ea rămîne doar „Anvelişul”. Apoi clapele se îndepărtează, resturile pot să cadă, frunza revine la forma inițială și este gata să înhațe o nouă victimă.

NESĂȚIOASA NEPENTHES

În toate serele grădinilor botanice se mai întîlnește regulat planta carnivoră numită *Nepenthes*. Limbul frunzelor acestor plante, care trăiesc în ținuturile tropicale ca plante agă-

Nepenthes Destillatoria.

Dionaea Muscipula — Capcana muștelor.

țătoare în marginea luminișurilor din pădurile umede, este transformat într-o cofiță sau urnă. În aceasta ajung muștele și alte mici animale, atrase de mirosul greu care rezultă din alterarea unor sucuri zaharate eliberate în dosul unui mic guleras foarte neted și bombat.

Insectele se apleacă peste guler pentru a ajunge la suc, respectiv, își pierd echilibrul și, alunecînd, cad în cofiță. Acolo, mai precis în partea de jos a acesteia, se găsește o cantitate apreciabilă de lichid conținînd enzime proteolitice secretate de numeroase glande care acoperă această parte a cofiței. Partea dinspre gura cofiței este acoperită cu peri solzoși ascuțiți, îndreptați cu vîrfurile lor spre fundul cofiței pentru a împiedica ieșirea insectelor; în fine, o a treia zonă a cofiței — cea de sus — este netedă și acoperită cu un strat de ceară. Chiar dacă o insectă a depășit zona perilor îndreptați în jos, ea alunecă în a treia zonă, căzînd din nou în lichidul din cofiță. Obosind în cele din urmă, insecta se înecă și este digerată. La una din speciile acestui gen, și anume la *Nepenthes Rajae*, ajung în cofițele lor mari (înalte de 0,50 cm și cu un diametru de circa 16 cm, iar gura cofiței de circa 10 cm în diametru) chiar mici vertebrate: reptile și uneori păsările. În mod obișnuit se pot întîlni în aceste capcane scheletele prăzii...

INTERES PRACTIC, DAR ȘI ȘTIINȚIFIC

Cele menționate dau o idee despre o serie de adaptări la un număr

însemnat de plante. Aceasta ne demonstrează cum mediul și condițiile de viață pot determina o serie de modificări care se fixează prin selecție naturală și permit plantelor să viețuiască asigurîndu-le o anumită hrană pe care substratul sau solul în care trăiesc nu le-o poate oferi.

Este drept că aceste plante pot trăi și autotrop, adică sintetizînd și singure, cu ajutorul clorofilei, substanțele organice necesare ca hrană. Dar hrana adăugată prin digerarea insectelor, respectiv a animalelor mici, duce la o dezvoltare mult mai bună, greutatea corpului crește față de a celor nehrănite cu carne, iar urmașii sînt mai puternici și dezvoltă semințe mai bune.

Plantele carnivore prezintă interes și din punct de vedere practic: ele sînt folosite în medicina populară de către unele populații primitive ca tonic sau în traterea vărsăturii de vînt și a bolilor de stomac; părțile tuberizate ale unor reprezentanți din „Roua cerului” din sudul Africii sînt consumate ca aliment. Frunzele de „Foaie grasă” (*Pinguicula*) sînt utilizate în țările nordice (și, în trecut, de ciobanii noștri) pentru închegarea laptei.

Toate oferă din punct de vedere biologic un material deosebit de interesant și prețios, datorită însușirilor și întocmirilor lor ca adaptațiuni rezultate dintr-o lungă luptă pentru existență. Cultura lor dificilă este întotdeauna răsplătită prin interesul pe care-l trezesc la acei care au ocazia să observe particularitățile acestor ciudați reprezentanți ai lumii vegetale: plantele carnivore.

HARA

Copiii cartierului, figuranți numai în această fotografie, susținătorii lui Harap-Alb, se retrag ori de câte ori se ivește în preajma lor Spinel.

Iată-l pe Ion Popescu-Gopo copleșit de armele albe pe care el însuși le-a procurat eroilor săi.

Am surprins o discuție în tramvaiul 6, în apropiere de podul Constanța, din care reieșea că locatarii cartierului Chibrit se plîng... de liniște.

— Au fugit copiii! Nu-i mai aud, nu se mai joacă, nu mai țipă! Ce-i cu ei?

La Străulești, unde echipa lui Ion Popescu-Gopo dă viață filmului „Harap-Alb”, am înțeles ce s-a întâmplat: copiii cartierului au devenit spectatori cumiși ai filmărilor și, după filmări, ajutoarele de nădejde ale lui Harap-Alb și ale Spinelui în... transportul recuzitei.

Așadar, a fost odată ca-n povești, a fost ca niciodată (că de n-ar fi fost nu s-ar fi povestit) un Ion Creangă care a scris un basm „Harap-Alb”. Și a mai fost — și este — un Ion Popescu-Gopo care ne-a obișnuit cu filme spirituale, pline de idei și bun-gust, cu medalii, și care s-a apucat acum să ecranizeze basmul lui Creangă.

De ce tocmai „Harap-Alb”?

În primul rînd pentru că basmul acesta e o veche „obsesie” a lui Gopo. El a tras încă din 1948, la o primă încercare, 4.000 de cadre la care a renunțat pentru că le-a socotit nesatisfăcătoare. A doua încercare a făcut-o în 1953; dar, spune Gopo, n-a ieșit decît o poveste ca-n basme. De unde se poate și deduce ce va fi noul film care se turnează la Străulești: un basm nu ca în basme. În al doilea rînd pentru că „Harap-Alb”, spune Gopo, este același lucru cu Homo Sapiens: omul care descoperă, stăpînește și folosește forțele naturii.

Gopo, arhitectul Ion Oroveanu și operatorul Grigore Ionescu au hotărît ca plastica filmului să aibă loc într-un peisaj amenajat. Tocmai din această cauză au ales Străuleștii — un teren deluros, cu apă și păduri. Folosirea naturii s-a soldat, în primul rînd, cu pictarea pămîntului: de pildă, dealul afectat unor instrumente de tortură e pătat de „sînge”. E lesne de înțeles că butaforia într-un peisaj poate deveni cel mai periculos lucru în ecranizarea unui basm: nu știi unde se termină dealul de carton și începe cel adevărat sau care din pomi sînt „făcuți” și care nu. Ion Oroveanu caută să evite pericolul cu multă grijă. El e ajutat și de imaginea lui Grigore Ionescu mulată cu ajutorul unor fumuri colorate. În general, plastica filmului a urmărit să nu construiască o lume precis localizată. Nu mai puține sînt problemele care se ridică în fața operatorului Gri-

ALB — vedetă în cartierul Chibrit

O nouă variantă a Spînului: în silpi

Harap-Alb luând lecții de echitație de la Gopo (care... n-a călărit niciodată!).

gore Ionescu, care se află la primul său film în culori. Obligându-l, decorurile lui Oroveanu l-au ajutat în același timp pe Grigore Ionescu să împingă mai departe cunoștințele sale despre culoare, căutând să o subordoneze viziunii regizorale.

Și fiindcă veni vorba de această viziune, e bine să amintim că filmul se desprinde din când în când de textul clasic și, cu ajutorul comediei, te face să... nu știi când se glumește și când nu se glumește. De pildă, în toiul unei înfruntări de spadă, Harap-Alb îl întreabă pe Spîn :

— Tu ești Spînul ?

— Da. Spînu Constantin. Pe tata îl chema Vasile.

Amestecul acesta de ireal cu real îi slujește lui Gopo pentru a-și sublinia ideile : realismul și

umanitatea basmului popular și a personajelor sale.

Rolul lui Harap-Alb va fi interpretat de Florin Piersic. Alegerea ne scutește de comentariu. În rolul Spînului a fost distribuit Cristea Avram. Mirare la spectatori și, desigur, temeri la actor. Pentru că Avram se întâlnește pentru prima oară cu un asemenea personaj.

În fine, s-ar mai putea spune multe, pentru că un film al lui Gopo, chiar și numai pe platou, te invită la variate asociații. Să ne mulțumim însă cu atât și cu cele câteva fotografii alăturate, urmînd să-l considerăm mai aprofundat cînd Harap-Alb va rula pe ecrane.

Bazil DUNĂREANU
Fotografiile autorului

Elementele de decor ale locului de tortură nu-l sperie de loc pe copiii cartierului, care zburdă pe aici în voie într-o pauză de filmare.

AGENDA FLACĂRA

Artista Poporului Zenaida Pally ne-a declarat că, în afara pregătirilor pe care le face în vederea aparițiilor în spectacolele Teatrului de operă și balet al R.P. Române (repetă, printre altele, rolul Ortruda din opera „Lohengrin”) acordă o deosebită atenție activității concertistice și viitoarelor recitaluri. În repertoriul său Zenaida Pally a înscris și piesa „7 Cîntece” de George Enescu pe versuri de Clément Marot.

Oricît s-ar strădui cititorii noștri, ne îndoiim că vreunul din ei ar putea recunoaște în acest personaj pe unul din cei mai cunoscuți actori francezi: Jean Marais. Trecut de 50 de ani, el a abandonat filmele „de mantie și spadă”, rămînînd însă un foarte apreciat interpret al filmelor de aventuri. Aceasta este înfățișarea personajului Fantomas pe care Marais îl interpretează în filmul cu același nume, în regia lui André Hunebelle.

— Lucrez la un poem mai amplu — „Diamantul”. El evocă momente din lupta pentru eliberare a poporului nostru și prezintă todată scene din viața noastră actuală. Completez de asemenea un volum de poezii lirice. La Editura pentru literatură universală am predat manuscrisul unei antologii în proporții mai mari cu tălmăcirii din poezia dragostei a lumii — ne-a spus poeta Maria Banuș.

„Anna Karenina”, una din capodoperele geniului de la Iasnai Poliana, este ecranizată în prezent în Uniunea Sovietică, în cronologia transpunerilor cinematografice aceasta fiind a unsprezecea. Primul film după „Anna Karenina” a fost realizat în Rusia în 1910. Cineaștii americani au turnat trei versiuni, cea mai reușită fiind aceea cu Greta Garbo. În fotografie, cunoscuta actriță sovietică Tatiana Samoilova, noua interpretă a Kareninei.

Teatrul de stat de operă din Capitală pregătește o nouă lucrare românească: opera „Suflet de artist”, spectacol închinat creației compozitorului Ion Vasilescu. În fotografie: un aspect de la o repetiție: Artistul Poporului Ion Dacian, care va deține rolul unuia din dirijori și pianist, Artistul Emerit Sily Popescu, care va apărea în rolul unei actrițe, și Artistul Emerit H. Mălineanu, semnatarul partiturii muzicale.

Despre câteva din realizările sale, compozitorul Doru Popovici ne-a relatat:

— În noua stagiune mă așteaptă, între altele, două importante examene: prima noastră scenă lirică montează spectacolul cu opera „Prometeu” după piesa de teatru a maestrului Victor Eftimiu, iar Ansamblul de cîntece și dansuri din Tg.-Mureș va prezenta baletul „Sărbătoarea vinului” (libretul aparținînd lui Mihai Dimiu).

În literatura italiană contemporană s-a afirmat în ultima vreme tînărul scriitor Giovanni Arpino. Autor a numeroase scrieri dezbătînd problemele generației sale, Arpino este în același timp deținătorul premiului Strega pe 1964, pentru romanul „Umbra colinelor”, cartea cea mai citită din Italia, potrivit revistei „Vie Nuove”. Un alt roman al său — „Sora tînără” — se ecranizează în prezent de către regizorul Paolinelli.

Rachel Roberts este una din acele actrițe britanice a căror paletă interpretativă este deosebit de variată. După rolul femeii dure și cu un destin al de tragic din filmul „Viață sportivă”, Rachel Roberts a abordat cu succes genul revuistic. Debutul la Manchester în revista muzicală „Maggie May” ea este acum favorita publicului londonez, în fața căruia prezintă același spectacol (vezi fotografie). Partenerul ei este Kenneth Haigh.

Teatrul de stat din Constanța întreprinde numeroase deplasări în orașele și satele regiunii. Printre spectacolele prezentate în aceste turnee se numără și piesa lui Dorel Dorian „Dacă vei fi întrebare pe care a pus-o în scenă regizorul Ion Olteanu, Artist Emerit. Fotografia noastră înfățișează două dintre interpreții spectacolului: Eugenia Dragomirescu (Elena Herescu-Roșnoveanu) și Longhi Mărtoiu (Traian Armașu).

ERAMICA

VEAGRĂ

În jurul ceramicii negre din nordul Moldovei se opresc cu interes vizitatorii Expoziției realizărilor economiei naționale, unde se află un stand cu aceste creații ale artiștilor noștri populari.

Dacă nu le-ai vedea și nu și-ar delecta ochii, ai crede că mai mult decât modestele produse de ceramiștilor de la Marginea-Rădăușilor pot ea înscrise în forma și unica lor culoare neagră ta expresivitate, căldură și emoție. Am văzut ngă Siretul-Mușatinilor, la Mihăileni, cera-iști ce păreau a descifra în lutul din care ră-reau ulcioarele melodii profunde pentru violon-ii. Am văzut la Rădăuși ceramiști cu un reman-bil simț al culorii, dintre care unul, Constan-n Colibaba, e un veritabil artist, excelent con-uator în ritmuri contemporane a vechii cera-ici de Kutu. Am văzut obiecte și artiști ai lu-lui ars la Tîrnăveni, la Miercurea-Ciucului și la ănești, în Maramureș și în Oltenia, în cîmpia Ar-alului și în Moldova, dar ceea ce produc mărgi-nii din preajma Suceviței capătă uneori propor-le unui adevărat fenomen. O șlefuire milenară a tului și a gesturilor, o dedare excepțională a mîi-i cu rigorile argilei, un soi de comuniune fixată în generații succesive care face ca ochiul să vadă apele formele și desenele, au dus la crearea or produse care au uimit, cînd au fost desco-rite, ochii, inima și mintea tuturor locuitorilor estor meleaguri ca și cele ale străinilor. Călători a cele două Americi, din Europa și Asia, co-ționari pasionați ori simpli amatori, muzeografi cercetători, artiști și oameni de cultură de pe ate meridianele au luat cu ei, cînd s-au abătut în Marginea lui Darie haiducul, măcar cîteva

trofee de aici, făcîndu-și o mîndrie din a le în-fățișa apoi și altora.

Cît privește tehnica, aceasta e de o simplitate de-a dreptul incredibilă în raport cu valoarea rezultatelor. O roată ritmată cu piciorul (uniți de curînd în cooperativă meșteșugărească de pro-ducție, ceramiștii de aci vor beneficia acum de roți acționate electric, de malaxoare mecanice, de un mare cuptor de ars oale și de alte înlesniri ale muncii colective), un strop de apă, o mîină de lut și, eventual, un băș pentru incizat desenele și o piatră pentru mici șlefuiuri. Dar ce minuni fîș-nesc din atîta tulburătoare simplitate! Și nu-i vorba numai de precizie, deși a realiza un șir de cîteva sute de ulcioare tăiate din ochi și cîntă-rite din mîini la aceeași dimensiune, încît să nu poți surprinde asimetrii, nu-i chiar atît de lesne. Înșă un aer ce stăruie în jurul lor vibrînd parcă necontenit, o catifelare a suprafețelor amintind uneori blana delicată a vidrei, o armonie sobră a formelor și inciziilor, o știință a valorărilor pe o singură culoare, conferă totodată acestor obiecte utilitare dimensiunea pieselor de mare muzeu.

Intuind atari dimensiuni, specificul și unicitatea acestor produse, U.C.E.C.O.M.-ul, prin cîțiva ini-moși lucrători ai U.R.C.M.-Suceava și Rădăuși, a trecut la punerea lor în valoare și în circulație, premisele unui mare debușeu fiind în bună măsură asigurate. Cu o singură condiție: cea a nedero-gării de la ceea ce miile de ani au menținut

viabil, inovația trebuind gîndită pe acest fundal și nu potrivit unor capricii și mode comerciale efemere, cum pare uneori a se întîmpla.

Uniți astfel și aflați într-o creatoare emulație colectivă, urmașii acestor creatori de forme de lut duc astăzi, cu simț al răspunderii și al auten-ticității, mai departe tradițiile moștenite, înscriin-du-și cu demnitate și eleganță în desene și șlefuiuri noi sufletul lor contemporan. Și poate că n-ar fi rău (ca și în alte locuri, de altfel), dacă pe lîngă noul atelier s-ar înjgheba și un mic muzeu cu tot ce trecutul a mai păstrat din această îndeletnicire. În fond, exercițiul e secular, dar dacă, din cînd în cînd, lutul acesta ars la negru cade în mîinile cîte unui artist ce-l face să exprime întreaga bogăție, eleganță și frumusețe, atunci oalele, ul-cioarele, amforele, cupele, străchinile, tăvile și cîmile, feluritele jucării, capătă o prospețime și o discretă fluiditate ce le înalță peste utilitar și funcțional în sfera valorilor permanente ale acestui înzestrat popor. Iar cine și-a învăluit privirea în superbul și unicul albastru de Voroneț al mănăstirilor de aci ori a poposit în fața celor-lalte frumuseți din partea locului, ar trebui să și-o odihnească o clipă și în fața celei grave, ordonate și sintetice, ale ceramicii negre de la Mar-ginea. Se va afla astfel un moment între cerul și pămîntul între care se înscrie întreaga splen-doare a acestor locuri.

George MUNTEAN

„Si parva licet...”

SCENA INTII

E dis-de-dimineață. Adam, tânăr atletici Iese din peșteră și se apleacă să strângă pumn de pietricele. Aruncă una câte una cu grijă, ținând în trunchiul unui palmier. Uneori greșește ținta.

Adam (ridicându-se brusc): Mă duc să pescuiesc.

Vocea Evei din peșteră: Du-te... Și de trebuie să mi-o spui?

Adam: Fapt e că n-am poftă să mă duc pescuiesc.

Vocea Evei: Stupidule!

Adam (privește în jur, cu un aer distrat): Asta am s-o adaug la celelalte, Eva. (Tăcere) Ce ai câștigat că mi-ai spus stupid? (Agitat) Dacă continui să mă tratezi în felul ăsta într-o bună zi am să plec și nu mă mai vezi. Nu ți se poate spune un cuvânt, că îți sa țandăra. E doar necesar să scoatem cîte vorbă și noi amîndoi, nu-i așa?... Tu nu știi ce înseamnă să fii singur. Tu n-ai fost niciodată singură. Și uiți prea repede că ai făcută ca să-mi ții tovărășie...

Vocea Evei: Da dragă, dar de ce să-mi spui că te duci să pescuiești?

Adam (se apleacă să adune pietricele, schișind un suris): Am spus ca să spun și ceva, Eva.

Vocea Evei: Ești mai draguț cînd nu vorbești ca să spui ceva.

Adam (aruncă cu furie pietricelele): Bine, mă duc să pescuiesc!

Se aude rîsul ușor al Evei. Adam pleacă în lumină se răspîndește calmul proaspăt al dimineții. Trece un pui de căprioară care saltă ușor și adulmecă tulpinile un arbuști, pe urmă sare iute spre stînga.

Intră din nou Adam, cu înfățișarea normală și, aplecat puțin spre stînga se așază în centru pe un bolovan. Vorbește privindu-se înaintea:

— Această pădure e leit Eva. Dacă putea să vorbească, s-ar purta la fel ca Trunchiuri și iar trunchiuri, frunze și i frunze, unghere tainice pe care le bătă soarele, altele pe care nu le bate, fremătii de viață, plină de glasuri, dar de mir Adam, nu-i pasă. E purul adevăr. Imi umbră, mă adăpostește, mă hrănește, dă nu-mi arată nici o încredere. Ah Doamne Doamne, mă întreb dacă înțelegi ce înseamnă să fii singur.

Eva se arată în pragul peșterii și soare aurii îi luminează întreaga făptură. E brunetă și are mușchi puternici; fața îi apa pe jumătate ascunsă de umbră și de rămurile care atîrnă deasupra intrării. Adam întoarce și o privește înseninat. Pauză.

Eva: Vrea să zică astea sînt zilnicele tale rugăciuni?

Adam: Nu mă rugam, vorbeam cu mine însumi.

Eva (bănuitoare): Dar parcă îi cereai ce Domnului?

Adam: Nu mai îndrăznesc să-i vorbesc. Binefacerile lui sînt cu două tășuri.

Eva (înaintînd; poartă flori prinse în pălărie): Ce vrei să spui?

Adam (cu o veselie silită): Ultima dată cînd m-am plîns că eram singur, mi te trimis pe tine. (Dă să o îmbrățișeze și să așeze pe genunchi.)

Eva (se desprinde și spune cu plictiseală): Devii vulgar.

Adam: Și tu de neînțeles.

Eva: Asta fiindcă dimineața nu sar afa ca un animal din vizuină, și mă pieptăn loc să mă scutur cum faci tu.

Adam: Nu trebuie să-mi plăci decît mie.

Eva: Că te și pricepi la asta...!

Adam (cu vocea schimbată): Oh Eva, pe truce nu încetăm cu hărțuiala asta cîntin care pe mine mă scoate din sărite, și la ce-ți slujește? Sîntem singuri, singuri lumea asta. Ce nevoie avem să ne certăm felul ăsta? Dacă ar mai fi o altă Eva sau alt Adam, aș mai înțelege.

Eva: Te gîndești prea mult la această a Eva. Mereu îmi tot vorbești de ea. (Ironic) Ți-a făgăduit-o poate Domnul?

Adam: Proasto! Știi prea bine că sînt singuri.

Eva: O altă Eva... Sîntem singuri... În leg. Spune-mi un lucru, unicule bărbat: dacă în loc de mine, Domnul ar fi creat o altă Eva...

*) „Si parva licet componere magnis”. (Dacă este găduit să se compare cele mici cu cele mari.) Vergil Georgice (n.tr.).

cu același păr, cu același trup, cu
easi voce, tu ai fi acceptat-o cum ai
ut cu mine? Și te-ai lăuda că o iubești
fel și ai face aceleași mofături, și te-ai duce
pescuiești pentru ea, în sfârșit ar fi Eva
Da sau nu?

dam : Cum... o alta ca tine?... Cu același
? Care s-ar numi Eva? Dar ai fi tu...
va (il privește cercetător) : Și totuși dacă
nnul ar fi făcut două Eve și te-ar fi
să alegi, pe care ai fi ales-o?

dam : Două... Nu știu... Desigur că pe
... Două Eve?!

va : Și pentru ce pe mine?

dam : Pentru ce?... Așa... Dar gîndește-te,
...

va : Îți spun eu ce ai fi făcut : ne-ai fi
pe amîndouă și ne-ai fi silit să stăm
aceeași peșteră. Și te mai vaiți că nu-ți
rd încredere. Asta ar mai lipsi. Tu nu
înțelegi și nu mă meriți. Ți-am căzut
a gata ca un măr copt. Și te mai și legi
Domnul. Dar n-ai nimerit-o. Și n-a
erit-o nici Domnul, dacă crede că am
voie de tine sau de el. (Iese prin stînga,
indu-l pe Adam îngrozit.)

dam (sare în picioare) : Destul ! Destul !
auzit, Doamne ? (Ciulește urechile. Tă-
e.) N-a auzit. Nu aude niciodată. (Se
ă iar pe bolovan, cu capul în mîini.)

ENA A DOUA

celai decor. E seara. Adam și Ingerul
nnului se plimbă pe dinaintea peșterii.
erul e un tînăr frumos, blond, cu corpul
oros și strălucitor.

dam (incet) : Ai să-i spui așadar Dom-
ui că în felul ăsta nu mai poate să
urgă. E comod să ne creeze spre gloria
și să ne lase în asemenea încurcături.
a sădit, ca tuturor animalelor, anumite
oi, mi-a dat mai multe decît animalelor,
o cinste specială ce trebuie onorată, o
cateță naturală a sentimentelor și o pu-
de judecată care au nevoie să înflo-
că într-o tovarășie potrivită. Eva știe
oia mea și se slujește de ea pentru a
face de neprețuit și a-mi răpi toată li-
ea. Acum mai susține că n-o apreciez
ă cum merită. Și de azi-dimineață nu
unde a dispărut.

ingerul Domnului : O să aduc la cu-
ința Domnului, Adam, o să-i aduc la
oștință, și dacă se va putea face ceva,
va face. Am însă impresia că în cer
ună părerea că raporturile tale cu Eva
ezintă un domeniu în care ar fi de-a
ptul indiscretă și inoportună o interven-
directă. Să nu uiți apoi, Adam, că la
l creației și-a fost acordată o anumită
oritate asupra tovarășei tale. Cît despre
zia pe care și-a arătat-o Eva, poți să o
uri că pentru moment e absolut exclusă
rea altor ființe. Și, în definitiv (lumina
rului strălucește mai tare), această ge-
e ar trebui să te măgulească puțin.
o Adam ! (Se stinge și dispăre. Pen-
bră.)

dam : Ferice de cine te vede, Eva !

va : Ce-i spuneai Ingerului ? Și pentru ce
l sosesc eu, el fuge ?

dam : Chestiuni ce privesc acest paradis,
și tu, pentru ce nu vii mai înainte ?
nai cînd se face întuneric îți sînt de
s, nu-i așa ?

va : Oh Adam, de ce mă tratezi astfel ?
întează.) Încearcă să înțelegi, Adam. Nu-ți
ge că stăm împreună toată noaptea ?
dam (rece) : Stai pentru că și-e frică de
meric, iată pentru ce.

va : Nu ești de loc amabil, Adam. (Il
că de braț.) O să-ți spun, dacă nu în-
gi singur. Mă îndepărtez numai pentru
dacă m-ai vedea într-una, te-ai plictisi
mine. Și să nu crezi că nu sufăr stînd
arte de tine. (Se strînge la pieptul lui.)
am nevoie să mă izolez uneori, ca să
gîndesc la noi doi și să nu te chinuiesc
gelozia mea. Dragă ! Ți-ai amintit de Eva,
(Adam o îmbrățișează. Eva îl sărută și
îndreaptă înlîntuiți spre peșteră.) Ce-i
neai Ingerului ? (Intră în peșteră. S-a fă-
noapte. Încep să scintileze prin întuneric
ricii.)

vocea lui Adam : Il întrebam dacă mă
ști.

vocea Evei : Prostule ! N-o ști singur ?

vocea lui Adam : Uneori mă faci să mă
oiesc.

Vocea Evei : Și chiar și acum te mai în-
doiești ?

Vocea lui Adam : Nu.
(Lumina lunii se împrășteie în luminii.
Tăcere.)

Vocea Evei : Privește ! E lună. Să ieșim.
Adam (care o ține de un braț) : Să ră-
mînem aici.

Eva (zbătîndu-se) : Privește cît e de fru-
mos ! Vrei mereu să vorbești : haide, vor-
bește acum ; ce nevoie aveai să-i povestești
Ingerului întimitățile noastre. De ce faci
d-astea ? Nu mă iubești de loc. Eu aveam în-
credere în tine.

Adam : Nicidecum, vorbeam și eu așa, și
pe urmă știi bine că Ingerul are alte treburi
la care să se gîndească. Il întrebam dacă
știe unde ești, asta-i.

Eva (ursuză) : Oh Adam, cine știe ce i-ai
spus. Și cine știe ce a răspuns acel indis-
cret, care e doar lumină și nimic altceva.
De ce intri în vorbă cu ființele astea care
n-au nici măcar o mină din carne și oase,
pe care să și-o întindă ? Se duce, vin, nu se
știe unde locuiesc — ce oroaie ! — s-ar
putea să fie vreunul, ascuns pe aici, care
să ne asculte.

Adam : Vai Eva ! Știi că Domnul îi trimite
numai ca să ne vină în ajutor.

Eva : Și ce i-ai spus ?

Adam : Nimic. Și tu unde ai fost toată
ziua ? M-ai făcut să sufăr mult, să știu.

Eva : Să vedem. (Se așază pe prag.) M-am
gîndit mult la noi doi. Am mers toată
dimineața și am intrat în pădurea Dom-
nului unde am văzut plantele lui... Dar
știi ce scirbă mi-e de șerpi, și acolo sînt de
toate felurile, care se urcă și coboară pe
trunchiuri, și mi-a venit ideea — poate că
greșesc, Adam — că Domnul i-a pus acolo
de pază. Înseamnă că Domnul nu are încre-
dere în mine. Pentru ce ? Nu-mi plac de
loc aceste lucruri, Adam. Sau sîntem fa-
voriții lui, și atunci pentru ce șerpii ? Sau
nu sîntem, și atunci de ce atîtea cuvinte
frumoase ?

Adam (însălmîntat) : Adu-ți aminte că
Domnul poate să ne asculte.

Eva (nerăbdătoare) : Așa ! Paza șerpilor,
ingerii care își bagă nasul peste tot, el
însuși care stă să ne spioneze ; ce motiv
i-am dat ?

Adam : Toate astea fiindcă ne iubește, Eva.

Eva : Aș vrea să știu dacă tu, pentru că
mă iubești, ai împinge lucrurile pînă aici.
Mulțumesc de așa dragoste !...

Adam : E poate și gelozia la mijloc... Și
tu, Eva, ești geloasă pe mine.

Eva : Prostule, mai înții de toate nu este
același lucru. (Serioasă.) O fac puțin și ca
să treacă timpul și să-mi umplu ziua. Re-
cunoști că în acest paradis prea multe nu
ai de făcut.

Adam : O faci ca să-ți treacă timpul ? !

Eva (continuă) : Se înțelege. Ai simți-o pe
pielea ta, dacă ar exista un adevărat o altă
Eva.

Adam : Aha !... (Revenindu-și.) Atunci con-
sideră și tu că Domnul ne spionează numai
așa, ca să-și umple ziua, și să se mai
distreze.

Eva (cu bărbia în pumni) : Cam prea pu-
tină fantezie pentru stăpînul lumii. (Gîndi-
toare.) Și totuși de ce șerpii ăia și pomul ?
Adam : De cită vreme, Eva, n-am mai
flecărit atîta împreună !

Eva (ca mai sus) : Adam ! De ce nu putem
să atingem tocmai pomul acela ? Și fructele
lui rumene, coapte ? Și dacă nu putem de ce
le-a mai făcut ?

Adam : Vezi Eva (privește în jur pe as-
cuns), eu cred că sînt fructe ca toate cele-
lalte, dar că Dumnezeu ne-a oprit să le atin-
gem ca să ne facă zilele mai interesante.
Sînt ca regulile pe care le-am inventat pen-
tru jocul nostru cu pietricele. Dacă le lași
deoparte unde mai e jocul ? Fii sigură, Dom-
nul ne iubește, altminteri nici nu ne-ar fi
creat.

Eva (meru absorbîtă) : Mi se pare stupid.

Adam : Și totuși, vezi că și astă-seară
această piedică ne-a slujit să ne apropiem
mai mult și ne-a făcut să mai discutăm
puțin.

Eva : Îți spun că mi se pare stupid.

SCENA A TREIA

Același decor. Amiază adormită. Adam
sade întins în fața peșterii și urmărește cu
privirea doi fluturi care zboară grațios.

Adam : Dacă ingerii Domnului ar fi ceva

mai puțin îngeri !... Are dreptate Eva : numai
lumină și de loc materie. Dar cucine, întreb,
cu cine trebuie să-și petreacă timpul un
nefericit ? Eva nu e din aceeași specie cu
mine : ei îi face bine să se plimbe singură.
S-ar spune că plantele și jivinele se înțeleg
cu ea. Își agață flori în păr, aleargă după
câprioare, e în stare să se cațere într-un
pom ca să smulgă cîteva pene din coada
unui papagal. Copilării... Dar între timp
trece ziua. Și apoi, de ce acum e într-una
plecată, și se întoarce de-abia seara ? Ușor
ii vine Ingerului să spună că eu sînt regele
acestui regat. Fapt e că n-am cui să co-
mand. Fluturilor ălora ? Am nimerit-o, cum
ar spune Eva. (Se ridică în picioare.) Dar
înebunesc dacă continui să mai vorbesc așa,
de unul singur. De s-ar face mai repede
seară ! Cît despre mine, ar putea să fie în-
totdeauna noapte. Să vezi totul atît de lim-
pede, atît de viu animalele care o duc mi-
nunar, apele care curg, frunzele care se lea-
găna... Toate îmi fac ciudă.

Se stîrnește un vînt puternic care mai că
il face pe Adam să se clatine. Pădurea vu-
iește. Zboară frunzele și păsări peștrițe, și
în depărtare răsună bubuituri de tunet.

— Ce se petrece ? Poate am cîrtit ? Ah
Doamne, ce senșibil ești !

Zgomote de pași și bubuituri în pădure.
Alte virtējuri. Trece în zbor, aruncînd lum-
ină, un inger.

— Ce se petrece ? Unde zbori ? Te trimite
Domnul ? Mă supun cu umilînță, mă supun
cu umilînță !

Ingerul : S-a întîmplat un lucru groaznic.
Eva...

Adam : Vai !

Ingerul : Știrea nu e încă verificată. E prea
îngrozitor. Eva a mîncat din fructul arbo-
relui Domnului.

Adam : Nu !

Ingerul : Așa sper și eu. Dar a fost văzut
Satana, luînd-o la goană prin paradis, ur-
lînd de bucurie. De multă vreme fusese vă-
zut pe aici. (Dispare spre dreapta.) Oh, ne-
fericiți oameni ! (Continuă furtuna, dar acum
a început să plouă și o lumină lividă co-
boară din cer. Trece, în învălmășeală, că-
prioare, tigri, iepuri de casă.)

Adam : E cu puțință ? Eva ! Eva ! Unde o
fi acum ? Oh Eva, ce ai făcut ? !

Eva intră din stînga, gîfîind și foarte agi-
tată. Caută cu ochii.

Eva : Oh Adam, unde ești ? Pentru tine
am făcut-o. Unde ești ? Apără-mă ! (Il cade
în brațe.)

Adam : Așadar, e adevărat ? Nenorocito !
(Eva plînge cu hohote la pieptu-i. În mina
stîngă strînge un măr.) Ce o să spună acum
Domnul ? De ce ai făcut asta ?

Eva (printre hohote) : Se afla acolo un
șarpe care vorbea. L-am rugat mult să vină
în peșteră să ne țină de urit. Spunea lu-
cruri atît de frumoase ! Era atît de spiri-
tual ! Mă gîndeam : cum o să se mai dis-
treze Adam, el care vrea mereu să vor-
bească ! Ce recunoscător o să-mi fie și cum
o să mă mai iubească !

Adam : Dar parcă șerpii îți făceau mare
scirbă ?

Eva : Nu era un șarpe ca ceilalți. Vorbea.
Dacă ai fi auzit ! Știa totul. Despre totul
era bine informat. Mă lămuri că într-ade-
văr chestia cu arborele oprit e un simplu
joc al aceluia bătrîn încăpățînat care nici el
nu știe ce să facă pentru ca să se distreze
și creează ființele după placul său... Întocmai
cum spuneai tu.

Adam : Dar eu spuneam ca să spun ceva.

Eva : Mă lămuri că e de ajuns doar să
calci regula, ca el să mai schimbe jocul. Iar
noi avem drepturi și prețuim ceva mai mult
decît un joc cu pietricele. (Se oprește.)
Atunci am mîncat mărul.

(Întinde mina.)

Adam : Nenorocito ! Și dacă Domnul te
alungă ?

Eva : Șarpele spunea că lumea-i mare.

Adam : Și eu o să rămîn singur ! Nu te-ai
gîndit că te iubesc ?

Eva : Dar, Adam, dacă mă iubești cu ade-
vărat, ai un prilej în plus să mi-o dove-
dești... (Pauză.)

Adam : Dă încoace. (Mușcă din măr. Eva
il sare de gît.)

Vocea Domnului (în furtună) : Adam, unde
ești ?

Traducere din limba Italiană
de Tatiana ULMU
Ilustrație de Tia PELTZ

De la una la alta

POVEȘTEA VORBELI Sirenele, ieri și azi

Sirenele sînt pentru contemporanii noștri niște dispozitive mecanice care produc sunete de mare intensitate, folosite în diverse semnalizări. În mitologie ele apar ca niște ființe demonice, personificări ale farmecului înșelător al mării, sub valurile căreia se ascund stîncile sfîrșimătoare de corăbii. Sălașul lor era în strîmtoarea Siciliei, temută de navigatorii

antichității din pricina multimei naufragiilor întimplite acolo.

Din epopeile homerice aflăm că sirenele (în grecește Selrenes) atrăgeau pe corăbieri prin cîntecul lor minunat; oricine le asculta era fermecat, sedus de vraja lor și nu se mai întorcea acasă. Iscusitul Ulise trece prin apropierea sirenelor și evită naufragiul prin

măsuri ingenioase: astupă cu ceară urechile mateloților și îi pune să-l lege pe ei însuși de mîini și de picioare la catargul corăbiei, spre a nu se lăsa ademenit de perfidele zîne, al căror glas voia totuși să-l asculte.

Imaginea pe care și-o făceau cei vechi despre sirene a variat destul de mult în decursul timpului: femei fermecătoare,

făpturi hibride cu trup de om și coadă de pește sau fecioare înaripate cu corp de pasăre. Nici atribuțiile lor n-au rămas neschimbate: față de ceea ce ni se relatează în Odiseea, poveștile mai tîrzii se deosebesc mult, înfățișîndu-ne sirenele ca pe niște duhuri ale morții vagabondînd printre morminte sau ca pe niște spirite ale răzbunării, care nu pot fi îmbunate, potolite, decît prin jertfe.

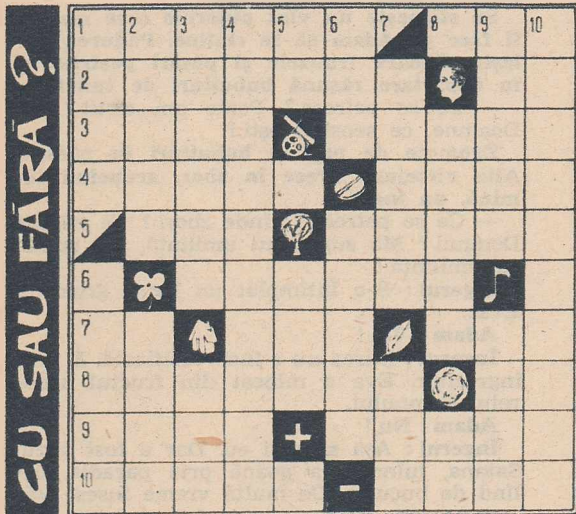
Imagini idilice sau lugubre, cît de depărtate sînt toate

acestea de sirenele vapoare locomotivelor și fabricilor zilele noastre!

Sorin S

La rubrica „Povestea vo din nr. 38 din 19 septem a.c. s-au strecurat două r table erori de dactilograf — La paragraful 1 rîndu se va citi: Teatru Inse; „loc de privit“ (provine theatron)...

— La paragraful 4 rîndu se va citi: ceea ce înse; „între (epi-)întrări (eiso; Trebuie să înțelegem...

ORIZONTAL: 1) Fără îndoială — Cu aproximație. 2) Fără multă vorbă! — Frate cu „do“. 3) Fără pereche — Acoperit cu ceară. 4) Pasăre cu pene cafe-nii — Un volum... cu o literă! 5) Cu el se bate frîscă — Fără excepție, cu desăvîrșire. 6) Cu puțini ani, dar cu mult elan. 7) Pămînt cu apă — Teavă cu... foc! — Cu același nume. 8) Cu șase numere ieșite la Pronoexpres — La fel cu „nu“. 9) Fără efort — Cu călduri sau fără căldură! 10) Fără voie, cu forța — Soră cu junghiul.

VERTICAL: 1) Cu... — ...și fără. 2) Cu lezuni — Cu... ghiocel la tîmple. 3) Cu funcție de adjectiv — În legătură cu o misiune... în teatru. 4) Cu... bătaie la cap (pl.). 5) Fără deosebire (abr.) — Cu umbră deasă și fructe foarte apreciate. 6) La fel cu... peticul — Cu voce înaltă. 7) Cu darul vorbirii — Se spune că nu există nici unul fără elini. 8) Cu... învîrteală — Nu e fără! 9) Cu! — Pasăre cu ciocul lung și cu penele roșii sau negre. 10) Acoperite cu metal.

Marlan GHICA

Dezlegarea jocului „FRUMUȘETE“ apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) NATURA — ELENA. 2) ARĂTOȘI — AMAN. 3) RITA — ADONIS. 4) CERNA — IP — NAL. 5) I — A — LALELE — R. 6) SB — LEHAR — ȘTI. 7) ULISE — ARCUS. 8) INELE — C — AUR. 9) NIRI — GĂRI — IS. 10) IC — APOLO — IST. 11) MUNCĂ — IS-PITE. 12) ALB — TINĂR — IA.

PRECOCITATE MULTILATERALĂ

Micuța Verina Greenlaw, fiica doctorului Maurice Greenlaw din Londra, este considerată la Hollywood drept un fenomen. Deși are numai 7 ani, Verina vorbește la perfecție patru limbi, este o excelentă pianistă și balerină, iar pe directori de scenă îi uimește cu formidabila ei ușurință de a memora rolurile. Unul dintre acestea a fost cel al unei școlărițe, în filmul „Father Goose“. În fotografie: micul fenomen „studînd“ un scenariu de film.

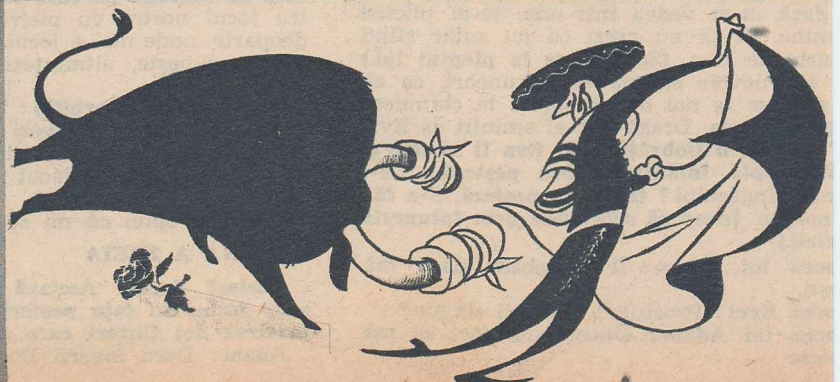
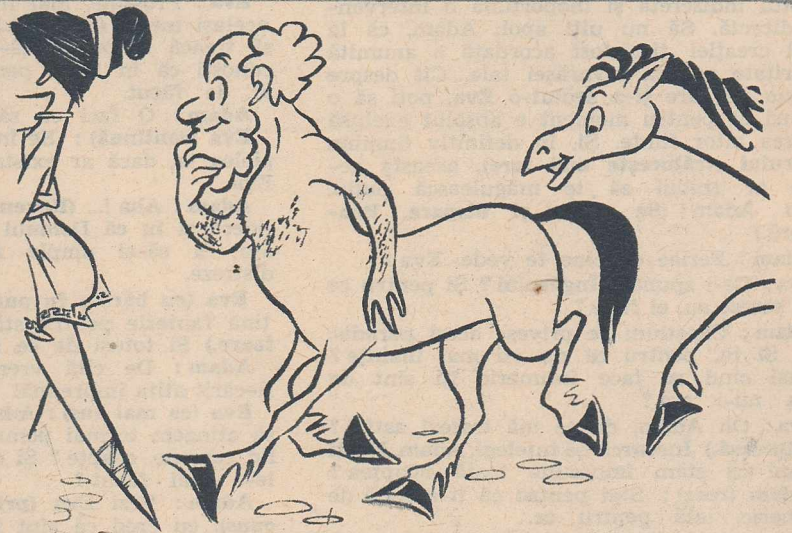
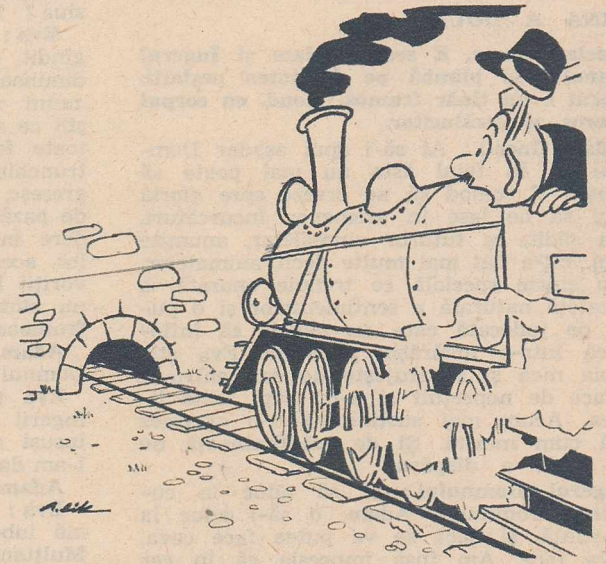
MĂRTURII DESPRE TRECUT

La Aveley-Essex (Marea Britanie) au fost descoperite într-un puț de mină scheletele a doi mamuți. Vîrsta lor este apreciată la circa 100.000-200.000 de ani. Unul dintre schelete prezintă un deosebit interes, aparținînd unei specii destul de rare — așa-zisul mamut cu colți ondulați. În fotografie, interesanta descoperire și doi dintre antorii ei: Shirley Coryndon (mijloc) de la Muzeul de Istorie Naturală din Londra și John Hesketh, geolog amator (dreapta).

Rik AUERBACH

FA-
RA
CU-
VIN-
TE...

MODA

Creatorii de la fabrica de confecții și tricotațe „București” prezintă, prin modelele din pagina de față, câteva din răsăturile modelului de toamnă și iarnă 1965.

— Mantourile — confecționate de preferință din weed-uri sau stoffe ușor flagiate, (foto 1 și 2) — nu mai au amploarea hainelor din anii recuți, urmînd mai îndepărtate linia corpului. Foarte modern e gulerul gen melec (foto 1), dar se menține cu succes și gulerul cu revere; a o fustă din același material cu mantoul, o vestă din piele (sau imitație de piele) face un efect frumos. Au reintrat în modă pelerinele (foto 3), confecționate de preferință din stoffe pepit sau în carouri.

— Ținuta preferată pentru după-amiază rămîne cea alcătuită din două (sau trei) piese și avînd un caracter mai mult sport. Un talor din jersu roșu, cu nasturi bombați dintr-un metal alb, purtat peste o bluză din jersu negru (foto 3); un alt deux-piecea din jersu gri-argintiu închis la două rînduri de nasturi și cu patru clapă bîghelie (foto 4); un costum dintr-o stoffă flaușată, cu plinea trei sferturi prinsă într-o manșetă lăță (foto 5) — se dovedesc fiecare deosebit de utile în garderoba noastră de toamnă și iarnă.

2

4

1

3

5

POLUL FRIGULUI

„Doresc să știu unde se află polul frigului”.

Mariana UNGUREANU
Str. Ofeniel 7, Braşov

Răspunde ALEXANDRU ROŞU, candidat în științe geografice, de la Institutul de geologie-geografie al Academiei R. P. Române.

Prin analogie cu poli Pământului, extreme geografice ale globului — valorile extreme întâlnite pe suprafața Pământului ale temperaturilor, precipitațiilor, înălțimilor muntoase, abisurilor oceanice — sînt uneori denumite în mod figurat „poli”.

Dintre acești „poli” o atenție deosebită s-a acordat localizării „polului frigului”. Deși ar fi normal ca el să corespundă poliilor geografici (prin poziția lor față de Soare), datorită dispunerii și configurației uscatului și mării în spațiile polare, el se situează într-o regiune mai mult sau mai puțin depărtată de aceștia.

Pînă în urmă cu cîțiva ani, pe baza înregistrărilor meteorologice efectuate, se considera că polul frigului se află în regiunea Verhoiank-Oimeakon, la est de bazinul fluviului Lena, în Iakuția (U.R.S.S.). Aici au fost înregistrate temperaturi medii în luna ianuarie de -50° (la Verhoiank) și $-55,7^{\circ}$ (la Oimeakon). Totodată temperaturile cele mai scăzute au atins -70° la Verhoiank și -72° la Oimeakon. Cauza acestor temperaturi joase, după cum arată cercetările făcute, constă în dispoziția lanțurilor muntoase ce înlesnesc stagnarea maselor de aer rece care coboară din munți. Atmosfera este aici liniștită, iar gerul face să înghețe brusc chiar și aburul respirației...

În urma cercetărilor întreprinse în ultimul timp în Antarctica, s-a constatat că aici se înlesnesc temperaturi mai joase și că deci adevăratul „pol al frigului” este situat în zona polului sudic geografic.

Urișa platoasă de gheață ce acoperă „capătul” sudic al Pământului, străbătută de puternice uragane reci, este un adevărat „frigider” al planetei. Aici, în 1960, s-a înregistrat temperatura de $-88,3^{\circ}$, cea ce depășește cu mult gerul din Iakuția.

La sfîrșitul cercetărilor efectuate în 1963-64 au arătat că există o zonă în apropierea polului sudic unde temperatura poate scădea pînă sub -90° .

Se poate deci spune că „polul frigului” al planetei noastre, situat în Antarctica, s-a arătat a fi mult mai... frigos decât se presupunea. Acest lucru este foarte important pentru cunoașterea atât a fenomenelor climatice locale cit și a circulației generale a atmosferei.

COCOȘUL GALIC

„Ce simbolizează Cocoșul galic?”
Eduard CĂLUGĂRU
Cluj

Răspunde prof. GHEORGHE CRONT, doctor în științe istorico-juridice, de la Institutul de istorie al Academiei R. P. Române.

În izvoarele istorice ale antichității, cocoșul simbolizează vigilența, îndrăzneala, energia și mîndria. Cu aceste semnificații figurează și pe unele monede ale grecilor și romanilor.

Gali — strămoșii francezilor — după ce au stat timp de cinci sute de ani sub dominația romană, au folosit cocoșul ca emblemă a po-

porului lor. Unii istorici explică acest fapt prin dubla semnificație a cuvîntului latin *gallus*, care înseamnă și cocoș și gal. Alți istorici, constatînd că o asemenea emblemă nu figurează pe monedele galilor, susțin că apariția ei trebuie atribuită unor tradiții. Într-adevăr, tradiția istorică a poporului francez cunoaște utilizarea simbolului cocoșului cu semnificațiile lui vechi. În timpul domniei lui Filip al II-lea August (1180-1223), cînd francezii purtau lupte cu englezii pentru unitatea politică a țării lor, în urma unei grele bătălii, un principe francez ar fi instituit *Ordinul Cocoșului*. Cavalerii acestui ordin aveau pe scutul lor de argint ca blazon, cocoșul.

Există vechi medalii franceze cu figuri alegorice reprezentînd leul Castiliei sau vulturul Austriei fugind din fața cocoșului Franței. Cocoșul de metal figurează pe clopotnițele multor vechi biserici franceze, dar acest simbol al vigilenței apare și pe turlele bisericilor altor popoare din Europa occidentală, începînd din secolul al X-lea și pînă în timpurile noastre.

Revoluționarii francezi din 1789 au înlocuit stema regală a Bourbonilor de pe steaguri cu Cocoșul galic. Devenind împărat, Napoleon a înlăturat această emblemă, înlocuind-o prin chipul vulturului. În timpul Revoluției din iulie 1830, Cocoșul galic a înlocuit simbolul regal al florii de crin și a rămas emblema națională a Franței sub domnia lui Ludovic Filip I (1830-1848) și sub Napoleon al III-lea pînă în 1852, cînd acesta a înlocuit din nou cocoșul prin vulturul imperial.

Aceasta este, pe scurt, istoria Cocoșului galic.

PE BEGA

Fotografia pe care v-o trimitem nu-i din Delta cum ar părea, ci de pe canalul Bega. Am făcut-o cu prilejul unei excursii organizate de personalul medico-sanitar al unor spitale din Timișoara.

Este interesant de amintit că în urmă cu decenii navigația pe Bega se făcea cu o ambarcație „laghe” pusă în mișcare de „forța motrice” a unor... cai. Căii remorcau vasul respectiv pe un mal — cei 30 de kilometri navigabili ai canalului Bega făcîndu-se în 10-12 ore, fără ca pasagerii să-și piardă răbdarea. Azi cursa pe Bega nu depășește două ore.

Mircea PĂUN
Ulvar, reg. Banat

PRIMELE ALMANAHURI ROMINEȘTI

„Care este cel mai vechi almanah românesc?”

Eugen RĂDULESCU
Iasi

Primul calendar-almanah din țara noastră a apărut în urmă cu 231 de ani. El s-a tipărit la Braşov, în anul 1733, fiind alcătuit de dascălul Petcu Șoanul.

Următorul almanah cunoscut a apărut în 1785, la Iași. Era un calendar cu gravuri, cu date calendaristice, cu sfaturi gospodărești și igienice. Autorii acestui almanah au fost protoierii Mihail și Policarp Strilbinsc.

De la Sibiu cunoaștem *Cărintariu*, editat cu începere din anul

1782. În afară de partea calendaristică, acest almanah mai cuprindea: învățături, povestiri, „arătați de meșteșuguri” (rețete) și numeroase gravuri.

La Iași, în 1835, Asachi editează *Calendarul Nou*, cu o ediție aparte în limba franceză, *Almanach de Iassy*.

În București, editorul Valbaum a tipărit, în anul 1842, *Almanahul Curții și al Statului*. Tot în anul 1842 a apărut la Iași *Calendarul poporului român*, întocmit de Mihail Koșălniceanu.

Primul almanah umoristic românesc, *Calendarul lui Nichipercea*, a fost editat de N. T. Orășanu, în 1860, la București.

CÎND S-A NĂSCUT ȘAHUL

„Aș dori să cunosc cîte ceva despre începuturile jocului de șah”.

Francisc GAIDA
Reșița, str. Lucaci 2

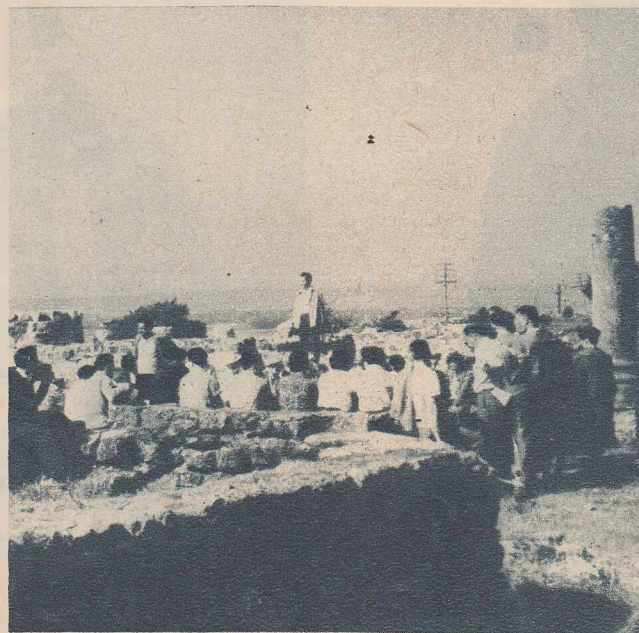
Jocul de șah datează încă din antichitate. După unele legende, creatorul său ar fi elenul Palamede, care a vrut să ofere soldaților săi un mijloc de recreare în timpul asediului Troiei. Dar o legendă arăbă, mai plauzibilă, arată că preceptorul unui fiu de rege din Orient a imaginat acest joc pentru a-i demonstra elevului său că regele, piesa cea mai importantă, nu se poate lipsi de ajutorul supușilor săi. Entuziasmat de noul joc, prințul îi făgădui că-i va da orice răsplătă. Pentru a-i da o nouă lecție elevului său, preceptorul îi ceru un bob de grâu pentru primul pătrat al tablei, două boabe pentru al doilea, patru pentru al treilea și așa mai departe, în pro-

gresie geometrică, pînă la cel de-al 64-lea pătrat. În aparență modest, profesorul îi ceruse răsplătă nici mai mult, nici mai puțin decît 18.446.744.073.709.551.615 boabe! Cantitatea ce se putea obține însumînd de 76 de ori întreaga suprafață arabilă a țărilor cunoscute în acea epocă.

Nu se păstrează nici o tablă de șah datînd din antichitate, dar pe monumentele egiptene s-au descoperit desene reprezentînd oameni aplicați asupra unui eșichier cu pionii albi și negri.

În secolul al VI-lea budiștii au răspîndit jocul de șah în toată Asia, iar în secolul al IX-lea șahul a pătruns în Europa. Pe atunci mișcarea pieselor era asemănătoare celei de azi, cu excepția reginei, care mergea doar pe diagonală, și a nebunului, care sărea pînă în al treilea pătrat chiar dacă avea o piesă în față.

DE LA SEVERIN LA CAZANE

Recent, un grup mare de oaspeți ai stațiunii Băile Herculane au întreprins, sub auspiciile O.N.T.-ului, o interesantă excursie cu vaporul la Turnu-Severin, Orșova și Cazane. Apoi excursia a continuat spre Cazane cu remorcherul „7 Noiembrie”.

I. CRUCEANĂ
funcționar, Pitești

POȘTA NOASTRĂ

STEFAN DANCOVICI — **TI** veni. Regretăm, dar nici rev noastră nu are posibilitatea să satisfacă dorința de a publica peiele tuturor statelor de pe s (Ele există, de altfel, în atlase grafice și în enciclopedii). În privește distrugerea furnicilor, comerț există mai multe prepa eficiente. Specialiștii de la C liul agricol rațional v-ar putea ș care dintre aceste preparate cel mai potrivit pentru nevoile

DRAGOMIR COMAN — **GA** 1) Nu se poate face o clasific ritmul construcțiilor este tot at intens în toate regiunile și or țării. 2-3) Asemenea date nu cunosc. 4) Hidroaviația s-a ni de fapt o dată cu aviația. A avionul construit de Mojaiski 1882-1883 a amerizat nu a rizat. Dar primul hidroavion priu-zis, conceput astfel încît decoleze din apă și să amerizez fost aparatul construit de Ga Voisin în 1907.

PETRU ILEA — **DAVA**. Oar au străbătut întinderile nesfîrșit oceanelor cu plute, bărci și cu pinze, încă în vremuri im riale. Se cunosc, astfel, călăt vikingerilor, celebrii corbierii dici, care au atins coastele ricii cu 500 de ani înainte ca ralui Cristofor Columb să fi prins celebra sa călătorie. Dar versări transoceanice temerare înfăptuit și în zilele noastre.

anul 1932 francezul Alain Ger a traversat singur Atlanticul o barcă. De atunci asemenea tr sări s-au mai făcut. Una dintre cea întreprinsă în luna mai, acesta de francezul Eric Tab care a realizat traversarea oce lui, cu o barcă, în 27 de zi 5 ore. Și mai vechi decît tr sările Atlanticului sînt, pare-se, versările Pacificului, realizate ambarcații dintre cele mai p tive. Cercetătorul norvegian Heyerdhal a elaborat ipoteza: civilizațiile misterioase din nezia și din Insula Pa în special ar fi de origine sud- ricană și că sud-americanii a venit aci pornind de pe coa Perului, străbătînd întinsul l ficului pe plute mîinate de cu. Pentru a-și verifica această ipo Thor Heyerdhal, ca un vru urmași al vikingerilor, a întrepr inșuși temerara călătorie, străb: Pacificul pe o plută purtată curenti. Experiența i-a reușit, urmata apoi de altele. Thor H dhal și-a descris călătoria în mul intitulat „Kon-Tiki”, a acum cîțiva ani și în traducere mînească.

GH. CONSTANTINESCU — **NE** doara. 1) Despre relațiile lui nescu cu Veronica Micu puteți amănunte cîtînd lucrarea „Viața Mihai Eminescu” de George nescu, reditată astă-primăvară. ronica Micu a murit la 5 a 1889, scurt timp după încetarea viață a lui Eminescu. Din atestă unui supraviețuitor ai a vremuri, ea s-ar fi otrăvit la năstirea Văratec unde a și fos mormîntată. 2) Bineînțeles că c rudele poeziei care l-au mai cat în viață nu mai trăiește ni 3) Pentru a deveni crainic sp trebuie să aveți atît aptitudini și pregătire specială. Pentru l tiri mai ample adresați-vă c Radioteleviziunii.

IOAN LEORDIA — **B** rn. Buzău. Într-o viață întreaș om poate citi mai multă beletr altul mai puțină. Depinde nu cît de repede citește, dar mai cît timp din viață sa îl d acestei lecturi. Deci nu vă r răspunde cu precizie cîtă liter poate citi un om în 60 de a viață. Tineți seama mai ales faptul că oricine mai trebui citească și alte lucruri decît ratură beletristică: literatură llică, științifică, tehnică etc.

Construcții din gospodăria colectivă. (prof. Victor Voicu, Sibiu)

Deve: Istorie. (P. Voinescu, București)

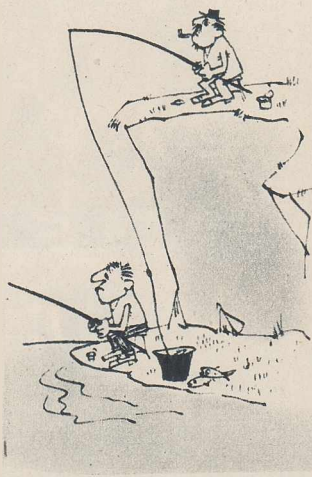
DRAGOMIR ADRIAN — Slatina. — am trimis prin scrisoarea adresa rută. În ce privește răspunsul pe care l-am dat cu privire la Marea Moartă nu înțelegem de unde ați spus dv. că noi pretindem — că orașele legendare Sodoma și Gomora nu au nimic comun cu Marea Moartă! Pe te ni se pare noi am arătat, dimpotrivă, că — acum ne cităm pe noi înșine — „nu e exclus însă ca genda despre distrugerea acestor orașe să aibă la bază tocmai catastrofa tectonică ce a dat naștere epusului în care s-a adunat apa: a format Marea Moartă“. Noi nu precizăm însă că această ipoteză nu a fost dovedită științific, că înă acum n-au fost descoperite stigmele celor două orașe. Ceea ce — vă rugăm să recunoașteți — este adevărat.

V. SILVIAN

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Nicoleta Roșu, elevă, Brașov, str. Solidarității 3: geografie, istorie, arte plastice; Adriana Iancu, elevă, București, str. Vasile Ponița 4, rn. Grivița roșie: ilustrate; Lucia Mușoiu, cofetar, Rm. Vilcea, str. Ana Ipătescu 49: ilustrate; Constantin Sturzu, student, Iași, str. Râmpel 11: teme diverse, ilustrate; Ioana Dragomir, elevă, Iloiești, str. Păcurate 16: ilustrate;

Afrodita Bugoreanu, elevă, Timișoara, str. Snagov, bl. B, ap. 222, et. 2: muzică ușoară, ilustrate; Nicolae Tudor și Nicolae Ionescu, muncitori, București, str. 7 Noiembrie 53, rn. 1 Mai: sport, ilustrate; Lorelai Crăciun, elevă, Cîmpulung-est, str. 23 August 209, reg. Suceava: ilustrate; Caterina Blănuș, elevă, Mangalia, str. Mircea cel Bătrîn 2, sc. AE 1, ap. 8: cinema, ilustrate; Nelu Stănescu, inginer, Sibiu, str. Manejului 12: teme diverse, ilustrate; Ghiță Moldovan, impiegar Cluj, str. Bezerdei 1: literatură, știință, ilustrate; Nicolae Olaru, electrician, Petroșani, str. Republicii 56: cinema, sport, ilustrate; Fatma Kerbel, funcționară, Brăila, str. Rubinelor 12: turism, literatură, cinema; Elena Cernicencu, muncitoare, Constanța, str. Industriei mari 1: cinema, turism, literatură; Vasile Iusan, lăcătuș, Arad, str. B. N. Antal 15: ilustrate; Nelu Cristea Cojan, profesor, Școala de 8 ani com. Tătaru, rn. Focșani: teme diverse; Manuela Micu, studentă, Curtea-de-Argeș, bd. R.P. Romine nr. 25: ilustrate; Ioan Popescu, Sibiu, str. Zaharia Boiu 7: ilustrate; Luminița Pascu, elevă, Rm. Vilcea, str. Libertății 52: muzică, teatru, cinema, ilustrate; Ilie Olteanu, constructor naval, Constanța, str. Cuza Vodă 56: ilustrate; Bibica Vasile și Lia Caraston, profesoare, Școala de 8 ani com. Independența, ru. Căllărași, reg. București: teme diverse; Elena Pavelescu, com. Nărbăcești, rn. Tecuci: ilustrate.

Fără cuvinte. (Const. Ciosu, Cluj)

IN PRAJMA MARI CONFRUNTĂRI OLIMPICE

Pronosticuri... pe planșă!

La 13 octombrie 1964 scrierile de pe toate continentele, sosiți la Tokyo, vor lua parte, în imensa sală a Edificiului comemorativ „Wasei“, la festivitatea de deschidere a întrecerilor pentru desemnarea campionilor celei de-a XVIII-a ediții a Jocurilor Olimpice. Acolo, în capitala Japoniei, timp de șapte zile, frunții scrimii mondiale vor încerca floretele, padele, săbiile. La data la care citiți aceste rânduri, protagoniștii întrecerilor își fac o ultimă revizuire a bagajelor. Iar antrenorii lor nu mai au de rezolvat decât o problemă: aceea a adaptării portivilor la condițiile de climă și de viață oferite de țara gazdă. Desigur, nu este o problemă de neglijat. Tokyo și Melbourne, cu 8 ani în urmă, constituie pentru europeni mai ales (de altfel, protagoniștii întrecerilor de crimă sînt reprezentanți aproape în exclusivitate ai țărilor europene) un handicap între cele mai serioase. Cîștigătorii medalilor olimpice or fi nu numai cei mai bine pregătiți dintre concurenți, ci și cel mai bine adaptat la condițiile de viață. Din rîndul concurenților la floretă, primii care vor urca pe planșă, trăgători din țări Polonia, U.R.S.S., România, Austria, Franța și Italia) prouit să se detașeze dintre toți ceilalți și să dea din rîndurile lor pe învingători. Cel puțin aceasta este părerea aproape unanimă a specialiștilor. Baze directe sînt atribuite f-

nărului inginer constructor din Poznan, Ryszard Parulski, campionul mondial al probei, anul trecut, la Gdansk. În discuție apar însă și numele altor sportivi reputați: Wojda, compatriotul lui Parulski, sovieticii Svechnikov, Midler și Jdanovici, francezul Magnan („campionul surprizelor“, cum îl denumește specialistul olandez Van Oosten), italienii Curletto și La Laragione și austriacul Lössert. Iar alături de toți aceștia — o veritabilă pleiadă de floretisti — apare

și numele unui trăgător român, I. Drîmbă. Semnalul de alarmă l-a tras cunoscutul antrenor italian, Mangiarotti, după turneele internaționale de la Milano și Bologna din primăvară, în care Drîmbă a „mers“ magistral („Atenție la români și mai ales la Drîmbă!“ — a fost atunci cuvîntul de ordine). La echipe, pronostic și mai concret: în lupta pentru locurile I-III se vor angaja în mod direct formațiile U.R.S.S., Poloniei, României, Franței și Ungariei.

La floretă feminină, situația pare să fie mult mai simplă. Reprezentanta țării noastre, Olga Urban-Szabo, concurează cu cele mai mari șanse la locul I. Ea deține — exprimînd părerea specialistului francez Alphonse Lucian — o formă mai bună decît acum doi ani la Buenos Aires (cînd a cucerit titlul de campioană mondială). În... vecinătatea imediată a floretistei noastre se vor situa maghiara Rejtő, în ciuda unei comportări mai puțin convingătoare în acest sezon, și sovieticele Rastvorova, Gorohova, Prudskova și Zabelina. Italianca Ragno poate emite și ea pretenții la un loc fruntaș. De notat „cvartetul de floretiste sovietice, care, în eventualitatea că ajung în primele

8 locuri în finală, pot aplica, pentru a asigura victoria uneia dintre ele, o tactică similară moriștii în ciclism. Într-o formă foarte bună se află și Maria Vicol, campioană republicană pe 1964, ale cărei șanse nu sînt de neglijat. La echipe, pentru primele locuri candidează, cu șanse aproape egale, reprezentativele României, Ungariei și U.R.S.S.

La spadă, un succes net pare să suridă sportivilor sovietici. În enunțarea acestui pronostic ne bazăm pe forma deosebită a trăgătorilor Kostava și Kriss. Principali urmăriitori ai acestor reputați spadasi sovietici vor fi maghiarii Kauss și Gabor. În întrecerea pe echipe anticipăm aproape fără rezerve victoria U.R.S.S., care va prezenta lotul cel mai omogen. Pentru locurile următoare, luptă strînsă între echipele Ungariei, Franței și Poloniei.

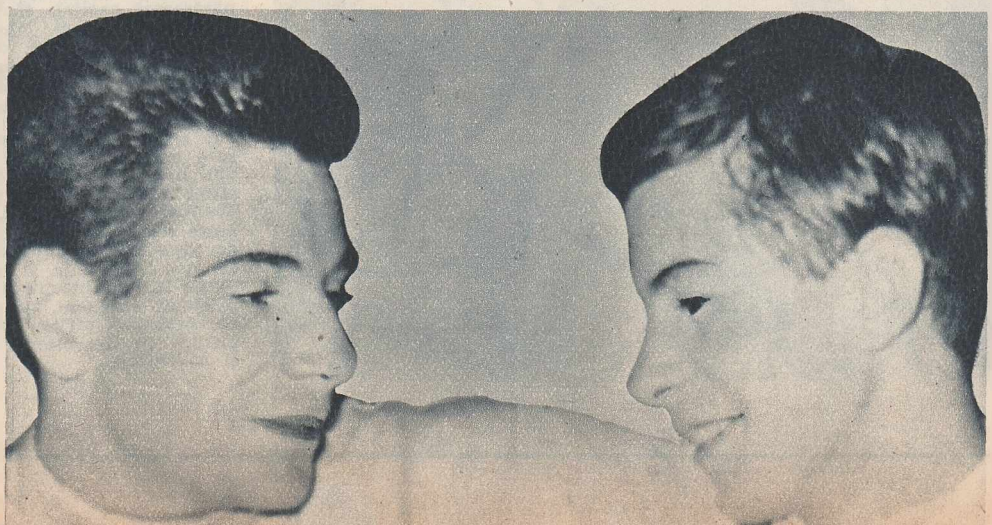
În sfîrșit, la sabie, duelerile dintre trăgătorii sovietici (Rilski, Rikita și Mavlehanov) și cel polonez (Pawlowski și Zabłowski) par să hotărască pe învingătorii olimpici în turneul individual, și în cel pe echipe. Pentru medalile de argint și bronz pot emite pretenții și trăgătorii maghiari și italieni.

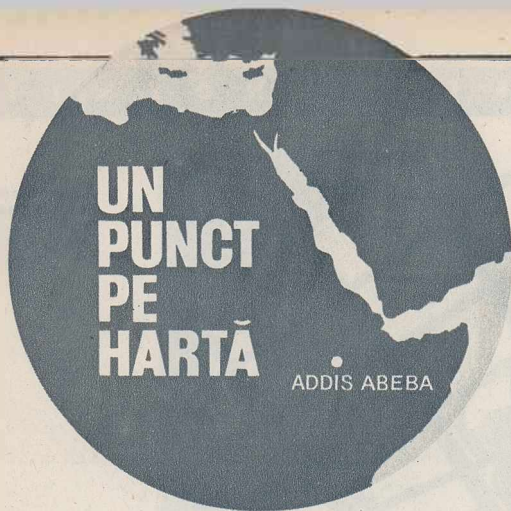

Pronosticurile rămîn însă... pronosticuri. Altfel spus, surprizele nu se exclud. Mai ales în scrimă. Cunoaștem încă prea puține lucruri despre trăgătorii din Asia, despre cei japonezi în special, care, acasă la ei, asaltează pur și simplu titlurile în toate competițiile. Așa că, singure rezultatele finale vor aduce... lumină.

Tiberiu STAMA

I. Drîmbă (dreapta) și polonezul W. Skrudlik, doi prieteni și doi adversari la Jocurile Olimpice.

ADDIS ABEBA

Distanța București—Addis Abeba, via Atena, am parcurs-o în 18 ore, la 4.000 și 7.000 metri altitudine, peste Balcani, Mediterana, deșerturile Egiptului, Sudanului și munții Etiopiei, în modernele aeronave TAROM și ETHIOPIAN AIRLINES...

La puțină vreme după aterizare, călătorul european descoperă că de fapt nu cunoaște exact denumirea capitalei Etiopiei. Desigur, știa de Addis Abeba, dar aci află că i se spune Ababa. Localnicii însă ne-au îndemnat să-i spunem New Flower (Floare nouă).

Orașul acesta, în care trăiesc circa un milion de locuitori, este situat în mijlocul unui arc de munți pe mai multe coline acoperite cu eucalipti. Străzile urcă și coboară, asemeni unor valuri, centrul orașului aflându-se pe o colină înaltă ce domină restul cartierelor. Populația orașului este extrem de eterogenă, naționalitatea predominantă constituind-o amharienii. Urmează naționalitățile galla, somală, danka și altele, ale căror limbi fac parte din familia semito-hamită. La Addis Abeba se vorbește însă curent engleza, franceza și italiana.

În centrul capitalei se înalță statuia lui Menelik II, eminent om de stat al țării. El a condus oștile etiopiene care i-au alungat pe colonialiștii italieni în războiul din 1895-1896. Menelik II a fost un mare reformator și lui i se datorează începuturile transformării moderne a acestei țări. În oraș mai există un monument, ridicat în memoria eroilor războiului din 1935 dus împotriva armatelor cotoptoare mussoliniene.

Vizitatorul, care se așteaptă să întâlnească la Addis Abeba aspecte din cele mai exotice, este surprins în primul rînd de viața mo-

Cîntăreții populari etiopieni.

Aspect din capitala etiopiană; în stînga se vede monumentul independenței.

dernă a acestei capitale din inima Africii.

Într-unul din cele mai elegante cartiere ale orașului, unde se află majoritatea reprezentanțelor diplomatice, s-a ridicat într-un timp scurt — 18 luni — monumentală clădire a Națiunilor Africane, o construcție cu 10 etaje, inspirată după modelul palatului O.N.U. din New York. Un bulevard larg, asfaltat, străbate întregul cartier pe ale cărui laturi au fost clădite blocuri de locuințe.

În forțota orașului întâlnești, pe lângă localnici care și-au schimbat portul național cu haine după ultima modă europeană, și etiopieni care continuă să poarte tradiționali șalvari. Aspectele surprinse peste zi se completează cu cele de noapte, cînd tronează neonul.

La Addis Abeba funcționează mai multe școli medii: pedagogică, medico-sanitară, tehnică etc. Împăratul Haile Selassie I a dăruit acum cîțiva ani unul din palatele sale pentru o universitate în care își desfășoară în prezent cursurile facultățile de medicină, comerț, artă. Aici învață cîteva sute de studenți etiopieni, precum și un mare număr de studenți din țări africane vecine. Această universitate poartă numele împăratului Haile Selassie I. Guvernul Etiopiei acordă o mare importanță dezvoltării învățămîntului public, deoarece procentul general al analfabetismului — moștenire a cotoptirilor colonialiste pe care le-a suferit poporul etiopian — continuă să fie, raportat la întreaga populație (aproximativ 22 milioane) foarte ridicat: peste 80 la sută.

În centrul orașului se află un stadion cu o capacitate de aproximativ 30.000 locuri, sportul cel mai îndrăgit de etiopieni fiind, ca și la noi, fotbalul.

Poți întâlni în capitala Etiopiei și aspecte ale exotismului african. Le-am cunoscut chiar în grădina Palatului imperial unde este amenajată o... junglă în miniatură, cu lei, tigri, maimuțe, canguri, de îngrijirea cărora se ocupă o armată de slujitori.

Musafirii Addis Abebei sînt sfătuiți să nu părăsească capitala fără o amintire cumpărată din marele bazar. Aici, într-o atmosferă de iarmaroc, se poate cumpăra orice: de la covorașe și coșuri colorate, picturi pe pergament, arme ale băștinașilor, cupe de corn, pielă de leopard sau maimuțe, pînă la aparate de radio cu transistori și ceasuri elvețiene.

O mare bogăție a Etiopiei este cafeaua, despre care se spune că este cea mai gustoasă din lume. Producția de cafea constituie de altfel una din sursele cele mai importante de venituri pentru stat. La Addis Abeba, ca și peste tot în Etiopia, gazdele îți oferă înainte de toate o ceașcă de cafea. „Prietenilor, ceea ce avem mai bun și mai gustos” — spun ei. Și de la bun început îți dai seama că pentru prietenii etiopieni, ca și pentru noi, distanța ce desparte țările noastre nu constituie o piedică în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare.

Cristian MANTU

CĂRBĂTOAREA MUZICII

Al III-lea Concurs și Festival internațional George Enescu"

Ultimele acorduri ale Festivalului s-au
sunt. Neîndoielnic, pentru miile de iu-
ori ai muzicii, el a însemnat unul din
cele evenimente artistice care nu se
șă toată viața.

Pentru cei peste o sută de tineri in-
preși, Concursul a fost prilejul unei
nfruntări de mare prestigiu, ce face
este oricărui tânăr slujitor al artei.
În această pagină vi-i prezentăm pe
iva dintre laureați.

1 | Discuție amicală, imediat după afla-
rea premiilor (de la stînga la dreapta):
Anis Korolev (U.R.S.S.), Evelina Stoi-
ra (R. P. Bulgaria), Ludovic Spiess,
Görgy Kummer Korondy (R. P. Ungară),
Atriz Parra de Gil (Ecuador), Agnes
Itza (Grecia), Borislav Alexandrov
(P. Bulgaria) și Mugur Bogdan.

2 | La pian Premiul I și medalia de aur
au fost cucerite de Elisabeta Leonskaia,
identă în anul al II-lea la școala de
muzică „Zaharia Palișvili” din Uniunea
sovietică.

3 | Deși foarte tânără (are numai 17
ani) Claire Bernard, deținătoarea Pre-
miului I și a medaliei de aur la con-
cursul de vioară, este de cîțiva ani so-
ția a Radiodifuziunii și Televiziunii
româneze.

4 | Cele două Premii I și medalii
de aur ale secției canto au fost înmî-
rate tinerilor noștri cîntăreși Marina
Ilovici, studentă a conservatorului
„Ipirian Porumbescu” și Ion Buzea, so-
ț al Teatrului de operă și balet din
Cluj.

Fotografiile de Ion POPOVICI

FLACĂRA. Redacția : București, Pla-
za Scintei 1, ralonul 30 Decembrie.
Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon
17.60.10—Int. 1744.

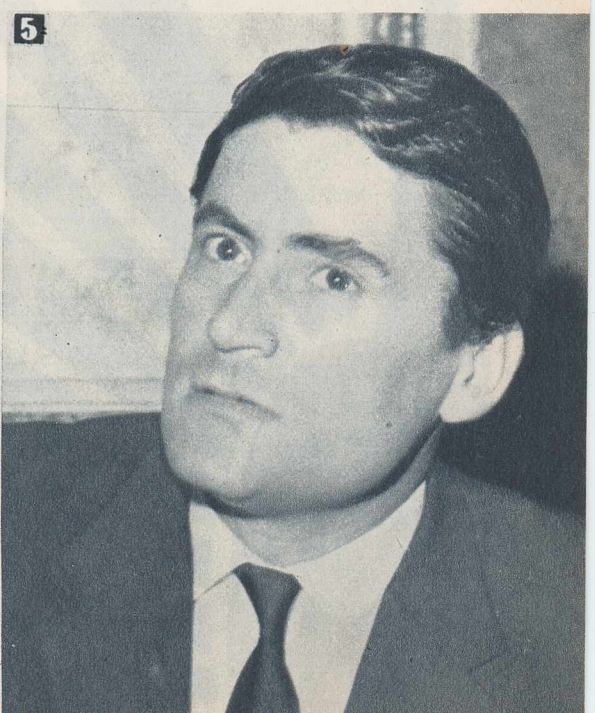
ABONAMENTE la toate oficiile poș-
tale, la factorii poștali și difuzorii
voluntari din întreprinderi și insti-
tuții.

TARIF DE ABONAMENTE : 3 luni —
16 lei ; 6 luni — 52 lei ; un an —
104 lei.

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI.

IMPRESARUL executat la Combinatul po-
ligrafic „Casa Scintei”.

REDACTOR : Vlad Mușatescu.

Apa de toaletă LAVANDA FINĂ

Miros proaspăt,
tineresc, răcoritor

COMBINATUL „PROGRESUL”-PLOIEȘTI

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ:

Eg-gü

- „Turist” - praf pentru preparat băutura răcoritoare, cu aromă de fructe citrice.

- Cremă pentru încălțăminte EG-GU - calitate superioară.

- Lichid alb pentru încălțăminte din piele.

- Extract pentru piele - lichid pentru întreținerea și colorarea încălțăminte din piele.

- Dressing pentru antilopă - lichid special pentru conservarea și impropșătarea încălțăminte de antilopă și năbuc.

- Inele din cauciuc \varnothing 200 și \varnothing 220 mm pentru protecția recipientelor sub presiune.

- Ștergătoare din cauciuc vulcanizat pentru încălțăminte.

- Diverse articole din cauciuc.

Jocurile de cuvinte încrucișate — covoare fermecate ale spiritului.

VREȚI SĂ STĂPÎNIȚI
TAINILE LOR? ABC
NAȚI-VĂ LA REVISTA
REBUS!

